

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo odbrane-obrane

Босна и Херцеговина
Министарство одбране

SMJERNICE ZA ODBRAMBENO PLANIRANJE

Sarajevo, januar 2018. godine

SADRŽAJ

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE.....	1
1. Svrha.....	1
2. Cilj.....	1
3. Primjenjivost	1
4. Odgovornosti.....	1
5. Reference.....	1
POGLAVLJE II. VOJNO-POLITIČKI ASPEKTI	3
1. Vojno-politički okvir.....	3
2. Ciljevi u oblasti odbrane	4
3. Vojna strategija	4
4. Vizija, misija i ciljevi institucija odbrane.....	5
POGLAVLJE III. PRIORITETI ODBRAMBENOG PLANIRANJA	7
<i>Obrana države</i>	7
<i>Reformske aktivnosti</i>	9
<i>NATO/PfP i operacije podrške miru</i>	10
<i>Pomoć civilnim organima</i>	10
<i>Operacije i obuka</i>	11
<i>Međunarodna saradnja</i>	12
<i>Logistika</i>	12
<i>Finansije i budžet</i>	13
<i>Odbrambeno planiranje</i>	14
POGLAVLJE IV. BUDŽETSKI PRIORITETI.....	15
POGLAVLJE V. ZAKLJUČAK.....	16

Na osnovu člana 16., 20. i 61. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02 i 102/09) i člana 13. i 15. Zakona o odbrani Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 88/05), donosim

SMJERNICE ZA ODBRAMBENO PLANIRANJE

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

1. Svrha

Svrha Smjernica za odbrambeno planiranje (u daljem tekstu: Smjernice) je osiguranje jedinstvenog i transparentnog pristupa poslovima odbrambenog planiranja u Ministarstvu odbrane Bosne i Hercegovine i Oružanim snagama Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: institucije odbrane), usmjeravanje Sistema planiranja, programiranja, budžetiranja i izvršenja (u daljem tekstu: SPPBI) i ocjenjivanje izvršenja budžeta odbrane.

2. Cilj

Smjernicama se definišu prioritetne aktivnosti i opće upute za planiranje i racionalnu upotrebu resursa institucija odbrane u periodu 2019.- 2023. godina, radi osiguranja njihovog efikasnog funkcionisanja na kratkoročnoj i srednjoročnoj osnovi. Smjernice služe za omogućavanje uvida u prioritetne aktivnosti institucija odbrane i poboljšanje koordinacije u realizaciji istih.

3. Primjenjivost

Smjernice se primjenjuju u institucijama odbrane.

4. Odgovornosti

Za ažuriranje Smjernica na godišnjoj osnovi odgovoran je Sektor za politiku i planove. Organizacijske jedinice Ministarstva odbrane Bosne i Hercegovine i Zajednički štab Oružanih snaga Bosne i Hercegovine iz svoje nadležnosti odgovorni su za definiranje prioriteta, aktivnosti i zadataka u Smjernicama, njihovu ugradnju u programske, planske i druge dokumente, te za predlaganje budžetskih sredstava za njihovu realizaciju.

5. Reference

Referentni dokumenti za razvoj Smjernica su sljedeći propisi i dokumenti Bosne i Hercegovine i institucija odbrane:

- 1) Zakon o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10 i 40/12),
- 2) Zakon o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02 i 102/09),
- 3) Zakon o deminiranju u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 5/02),
- 4) Zakon o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12, 6/13 i 19/16),
- 5) Zakon o radu u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 26/04, 7/05, 48/05, 60/10 i 32/13),
- 6) Zakon o odbrani Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 88/05),
- 7) Zakon o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 88/05, 53/07, 59/09, 74/10, 42/12 i 41/16),

- 8) Zakon o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, policijskih službenika, državnih službenika i ostalih zaposlenika u operacijama podrške miru i drugim aktivnostima u inostranstvu ("Službeni glasnik BiH", br. 14/05),
- 9) Okvirni Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesreća u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 50/08),
- 10) Zakon o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 39/09),
- 11) Zakon o javnim nabavkama („Službeni glasnik BiH“, broj: 49/04, 19/05, 52/05, 8/06, 24/06, 70/06, 12/09, 60/10 i 39/14),
- 12) Odluka o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, broj: 01-011-1110-6/06 od 05.07.2006. godine (u daljem tekstu: Odluka), odluke o izmjenama i dopunama Odluke broj: 01-011-69-61/08 od 17.01.2008. godine, broj: 01-011-618-6/08 od 18.03.2008. godine, broj: 01-011-1828-21/08 od 29.07.2008. godine, broj: 01-50-1-1067-10/12 od 18.04.2012. godine, broj: 01-50-1-3666-41/12 od 12.12.2012. godine, broj: 01-50-1-2919-20/15 od 02.02.2015. godine i broj: 01-50-1-32-17/16 od 12.01.2016. godine, te Odluka o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, broj: 01-50-1-4629-29/16 od 24.11.2016. godine,
- 13) Odluka o usvajanju dokumenta „Pregled obrane” i „Plan razvoja i modernizacije Oružanih snaga Bosne i Hercegovine“, broj: 01-50-1-4629-30/16 od 24.11.2016. godine,
- 14) Zaključak o usvajanju Plana implementacije dokumenta „Pregled odbrane” i Akcionog plana implementacije „Plana razvoja i modernizacije Oružanih snaga Bosne i Hercegovine 2017.-2027.”, broj: 01-50-1-374-1/17 od 01.02.2107. godine,
- 15) Opći pravci i prioriteti za provođenje vanjske politike Bosne i Hercegovine, broj: 01-645-30/03 od 26.03.2003. godine,
- 16) Sigurnosna politika Bosne i Hercegovine, broj: 01-011-142-35-1/06 od 08.02.2006. godine,
- 17) Odbrambena politika Bosne i Hercegovine, broj: 01-011-2978-51/08 od 26.11.2008. godine,
- 18) Strategija Bosne i Hercegovine za prevenciju i borbu protiv terorizma 2015.-2020. godina, usvojena na 14. sjednici Vijeća ministara Bosne i Hercegovine dana 08.07.2015. godine,
- 19) Doktrina Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, broj: 06-03-30-2315-4/17 od 13.06.2017. godine,
- 20) Doktrina obuke Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, broj: 06-03-30-1906/16 od 21.04.2016. godine,
- 21) Politika upravljanja odbrambenim resursima, broj: 12-03-8-6698/08 od 11.12.2008. godine,
- 22) Politika odbrambenog planiranja, broj: 06-03-3-728/09 od 16.01.2009. godine,
- 23) Politika obuke i vojne edukacije Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, broj: 06-03-4-541/16 od 26.01.2009. godine,
- 24) Smjernice za odbrambeno planiranje, broj: 06-03-8-495/17 od 27.01.2017. godine,
- 25) Koncept i procedure Sistema planiranja, programiranja, budžetiranja i izvršenja, broj: 12-16-1-5836/08 od 21.10.2008. godine,
- 26) Uputstva Stranama Komandanta EUFOR-a, Izmjena 25 od 01.06.2008. godine,
- 27) dokumenti izrađeni u okviru saradnje sa Sjeverno atlantskim savezom (u daljem tekstu: NATO) i NATO Programa Partnerstvo za mir (u daljem tekstu: NATO/PfP): Prezentacijski dokument (u daljem tekstu: PD), Intezivirani dijalog sa NATO (u daljem tekstu: ID), Proces planiranja i revizije (u daljem tekstu: PARP), Individualni partnerski akcijski plan (u daljem tekstu: IPAP), Akcijski plan IPAP.

POGLAVLJE II. VOJNO-POLITIČKI ASPEKTI

1. Vojno-politički okvir

U uslovima savremenog sigurnosnog okruženja, Bosna i Hercegovina (u daljem tekstu: BiH) se u budućnosti može suočiti sa brojnim sigurnosnim izazovima, rizicima i prijetnjama koji se mogu reflektirati u oblasti odbrane. Isti se moraju razmatrati u kontekstu globalnih, regionalnih i unutrašnjih zbivanja.

Sigurnosnu situaciju na globalnom planu karakteriše postojanje više ratnih i kriznih žarišta koja su mogući generator daljih kriza i prijetnja međunarodnom miru i stabilnosti. Pored ispoljenih tenzija, oružanih sukoba, terorističkih i drugih akata nasilnog djelovanja, odlika savremenih oblika ugrožavanja sigurnosti je da sve više postaju nepredvidivi, asimetrični i da imaju transnacionalni karakter.

U takvim narušenim sigurnosnim okolnostima izražene su brojne opasnosti koje mogu eskalirati u zaoštavanje odnosa između svjetskih vojno-političkih sila, mogućnost izbijanja novih sukoba, porast etničke i religijske netrpeljivosti, produbljivanje ekonomske krize, inteziviranje terorističkih i radikalnih ekstremističkih aktivnosti, ugrožavanje ljudskih prava, jačanje vojnih potencijala, širenje oružje za masovno uništenje, nelegalnu trgovinu naoružanjem, izazivanje migrantskih kriza, jačanje organiziranog kriminala i druge oblike ugrožavanja mira i stabilnosti. Ovakvi sigurnosni izazovi, rizici i prijetnje za direktnu posljedicu imaju širu društvenu, političku, ekonomsku i vojnu nestabilnost čije prevazilaženje nadilazi mogućnosti samostalnog djelovanja država. U tom smislu, BiH kroz sudjelovanje u operacijama podrške miru i mirovnim misijama doprinosi međunarodnim nastojanjima održavanja mira i sigurnosti.

Refleksija globalnih zbivanja neizbježna je na regionalnom planu. Zemlje regiona suočile su se sa migrantskom krizom, uz već postojeće probleme prisutnosti organiziranog kriminala i nedovršenih tranzicijskih procesa koji usporavaju ekonomski i društveni razvoj. BiH i zemlje regiona opredijeljene su za dobrosusjedske odnose, stabilnost i prosperitet. U tom cilju, BiH aktivno participira u više regionalnih inicijativa s ciljem jačanja mira i međudržavne saradnje, razvoja demokratije, poštivanja ljudskih prava, osiguranja ekonomskog prosperiteta i postizanja sigurnosti i stabilnosti. Takođe, BiH je izrazila opredjeljenje i u fazi je ispunjavanja uslova za pristupanje evropskim i evroatlantskim integracijskim procesima. Kroz reforme u više oblasti, napredak BiH u ovim procesima ostvaren je prijemom u NATO/PfP, ID, uslovnim prijemom u NATO Akcijski plan za članstvo (u daljem tekstu: MAP), stupanjem na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa Evropskom unijom (u daljem tekstu: EU), podnošenjem zahtjeva za članstvo u EU, usvajanjem Reformske agende, te prijemom i procesom pripreme odgovora na Upitnik Evropske komisije.

Sigurnosni izazovi, rizici i prijetnje sa kojima se BiH suočava na unutrašnjem planu dominantno su posljedica zaostalih političkih i društvenih animoziteta. Pored navedenog, kao i mogućih refleksija globalnih i regionalnih zbivanja, sigurnosnu situaciju na unutrašnjem planu dodatno usložnjavaju sporost tranzicijskih procesa ka modernom demokratskom društvu i ekonomska nerazvijenost.

U trenutnim okolnostima sigurnosnog okruženja, ne postoji direktna vojna prijetnja niti se uočava namjera upotrebe vojne sile protiv suvereniteta i teritorijalnog integriteta BiH. Procjene sigurnosnih kretanja ukazuju da BiH može biti suočena sa brojnim asimetričnim izazovima, rizicima i prijetnjama, što nameće potrebu prilagođavanja i razvoja državnih odbrambenih sposobnosti. U oblasti odbrane, BiH je opredjeljena za aktivno suprotstavljanje izazovima, rizicima i prijetnjama u svim pojavnim oblicima.

2. Ciljevi u oblasti odbrane

U skladu sa zakonskim zadacima i nadležnostima, institucije odbrane sudjeluju u ostvarivanju državnih ciljeva i prioriteta u oblasti sigurnosti, odbrane i vanjske politike.

Primarni ciljevi BiH u oblasti odbrane su:

- razvoj i unapređenje sistema odbrane i priuštivih oružanih snaga, sposobnih da izvršavaju zakonom definirane zadatke,
- stvaranje pretpostavki i uključivanje u NATO i EU integracione tokove i strukture,
- pružanje vojne pomoći i saradnja sa civilnim organima,
- prihvatanje kolektivne sigurnosti kao dugoročnog odbrambenog opredjeljenja,
- aktivan doprinos kolektivnoj sigurnosti putem učešća u međunarodno odobrenim operacijama podrške miru i odgovora na krizu vođenim od Ujedinjenih nacija (u daljem tekstu: UN), NATO i EU, te drugim aktivnostima u inostranstvu,
- ispunjavanje međunarodno preuzetih obaveza BiH u oblasti odbrane.

3. Vojna strategija

Vojna strategija uspostavlja tri državna vojna cilja čije ostvarivanje osiguravaju Oružane snage BiH: odbrana BiH i njenih građana, sudjelovanje u operacijama podrške miru i pomoć civilnim organima.

Oružane snage BiH će vojne ciljeve dostizati vođeni sljedećim strateškim principima: agilnost, odlučnost i interoperabilnost. Isti naglašavaju sposobnost brzog prilagođavanja nastaloj situaciji, odlučno djelovanje u dostizanju postavljenih ciljeva, te potrebu za interoperabilnosti i kompatibilnosti sa snagama NATO.

Oružane snage BiH će nastaviti provoditi aktivnosti podrške državnim vojnim ciljevima na bazi Doktrine Oružanih snaga BiH i rješenjima putem kojih su povezani oblici operacija Oružanih snaga BiH, elementi borbene noći i koncept komandovanja i kontrole. Doktrina Oružanih snaga BiH je povezana sa Sigurnosnom politikom BiH, Odbrambenom politikom BiH i Vojnom strategijom, te predstavlja temeljnu vezu sa NATO standardizacijom i interoperabilnošću.

Dostizanje vojnih ciljeva zahtijeva: aktivno sudjelovanje Oružanih snaga BiH u operacijama podrške miru, spremnost na samoodbranu, realizaciju odbrambenih aktivnosti u zemlji u saradnji sa ostalim elementima sistema sigurnosti, stalno promoviranje sigurnosti u regionu, odvratanje od moguće agresije profesionalnošću i spremnošću Oružanih snaga BiH, te stvaranje uslova za efikasno izvršenje dodijeljenih zadataka i misija.

Razvoj Oružanih snaga BiH mora osigurati dostizanje potrebnih sposobnosti, a isti će se između ostalog ogledati u sljedećem:

- naglasak na razvoju posebnih sposobnosti: uništenje neeksplozivnih ubojnih sredstava (u daljem tekstu: NUS/EOD), deminiranje (uz dalji razvoj Centra za protuminsko djelovanje s ciljem da isti preraste u regionalni), Vojna policija, transportni kapaciteti helikopterskih jedinica,
- poboljšanje mobilnosti snaga kroz opremanje potrebnim sredstvima, u kratkoročnom razdoblju za snage u operacijama podrške miru, potom za snage dostupne za NATO vođene operacije i u konačnici za Oružane snage BiH u cjelini,
- nadogradnja sistema komandovanja i kontrole u cilju razvoja kompletnog sistema komandovanja, kontrole, komunikacija i kompjutera (u daljem tekstu: C4) kroz osiguranje moderne opreme i softverskih aplikacija za C4 te prilagođavanje procedurama C4 u skladu sa NATO zahtjevima,
- uvođenje novih tehnologija i prilagođavanje doktrine istim,
- poboljšanje sistema obuke jedinica i učenje stranih jezika, sa težištem na engleskom jeziku.

Zahtjevi vezani za snage, koji predstavljaju najviši prioritet NATO i u skladu sa kojima Oružane snage BiH trebaju u dugoročnom razdoblju usmjeravati svoj razvoj, su:

- unapređenje interoperabilnosti Oružanih snaga BiH sa NATO snagama kroz implementaciju Partnerskih ciljeva saradnje BiH i NATO (u daljem tekstu: PG),
- obuka u cilju dostizanja borbene spremnosti i održivosti snaga za upućivanje u operacije podrške miru i operacije kolektivne sigurnosti,
- osiguranje određenog procenta snaga sa visokim stepenom spremnosti,
- razvoj sposobnosti za suprotstavljanje asimetričnim prijetnjama,
- razvoj modernog i superiornog sistema upravljanja informacijama,
- sposobnost zajedničkog djelovanja kroz primjenu različitih NATO instrumenata u rješavanju kriza i sposobnost koordinacije sa drugim akterima,
- poboljšanje sistema logistike u svakodnevnoj podršci snagama, posebno u operacijama u inostranstvu,
- razvoj rezerve i njena potpuna integracija u Oružane snage BiH sa jasno definiranim parametrima i završenim opremanjem i obukom,
- transformacija Oružanih snaga BiH, u skladu sa NATO zahtjevima za snage.

4. Vizija, misija i ciljevi institucija odbrane

Vizija i misija institucija odbrane zasnovani su na zakonom definiranim zadacima, ciljevima i nadležnostima u pogledu razvoja i održavanja odbrambenih kapaciteta BiH, te ciljevima, načelima i opredjeljenjima iskazanim u dokumentima Opći pravci i prioriteti za provođenje vanjske politike BiH, Sigurnosna politika BiH i Odbrambena politika BiH.

Vizija institucija odbrane je efikasan odbrambeni sistem BiH, kao dio sigurnosnog sistema BiH, integrisan u NATO sistem kolektivne odbrane i sistem međunarodne sigurnosti. Ova vizija uključuje stalnu izgradnju odbrambenih sposobnosti, težišno razvoj modernih Oružanih snaga BiH, kao najvažnijeg operativnog dijela odbrambenog sistema BiH, koje će biti sposobne i spremne da izvršavaju zakonom definirane zadatke i ispune državne ciljeve iz oblasti vanjske politike, sigurnosti i odbrane.

Misija institucija odbrane je stvaranje i održavanje odbrambenog kapaciteta kako bi se osigurala zaštita suvereniteta, teritorijalnog integriteta, političke nezavisnosti i međunarodnog subjektiviteta BiH, pružila vojna odbrana BiH i njenim državljanima u slučaju napada, pružila vojna pomoć civilnim organima u slučaju prirodnih i drugih nesreća, pružio doprinos u deminiranju u BiH, unaprijedili ciljevi vanjske politike BiH, ispunile međunarodne obaveze BiH iz oblasti odbrane i pružio vojni doprinos BiH u međunarodnim aktivnostima održavanja mira i sigurnosti.

U skladu sa zakonskim nadležnostima i strateškim dokumentima BiH iz oblasti sigurnosti, odbrane i vanjske politike, cilj institucija odbrane u srednjoročnom periodu je unaprijediti i održati vlastite sposobnosti i spremnost za izvršenje zakonskih zadataka i dodijeljenih misija. Ostvarenje ovog cilja zahtijeva realizaciju sljedećih specifičnih ciljeva:

1) Razvoj i unapređenje operativnih sposobnosti Oružanih snaga BiH i dostizanje međunarodnih standarda

Za dostizanje ovoga specifičnog cilja potrebno je planirati i realizirati programe sadržane od projekata koji se odnose na:

- pružanje vojne pomoći i saradnju sa civilnim organima u slučaju prirodnih i drugih katastrofa i nesreća,
- implementaciju NATO normi u oblasti skladištenja,
- deminiranje i uništavanje NUS,
- rješavanje viškova naoružanja i viškova municije i minsko-eksplozivnih sredstva (daljem tekstu: MiMES),
- modernizaciju i znavljanje naoružanja i vojne opreme,

- obuku i profesionalni razvoj,
- opću logističku podršku i ostala investicijska ulaganja,
- održavanje postojećih, izgradnju stacionarnih i opremanje mobilnim sistemima C4,
- planiranje i upravljanje resursima odbrane,
- izradu i primjenu sistemskih dokumenata,
- planiranje, analitiku i izvještavanje,
- upravljanje personalnim resursima,
- upravljanje materijalnim resursima.

2) Implementacija obaveza iz operacija kolektivne sigurnosti

Za dostizanje ovoga specifičnog cilja potrebno je planirati i realizirati programe sadržane od projekata koji se odnose na:

- učešće u NATO, EU, UN i drugim međunarodnim operacijama,
- logističku podršku snagama u operacijama kolektivne sigurnosti,
- obuku i provjeru jedinica u pripremi za operacije kolektivne sigurnosti.

3) Ispunjavanje obaveza iz međunarodne saradnje i jačanje vojno-diplomatske prepoznatljivosti BiH u inostranstvu

Za dostizanje ovoga specifičnog cilja potrebno je planirati i realizirati programe sadržane od projekata koji se odnose na:

- vojno-diplomatsko predstavljanje BiH u inostranstvu,
- ispunjavanje obaveza u okviru NATO/PfP,
- realizaciju programa bilateralne i multilateralne saradnje u oblasti odbrane,
- ispunjavanje ciljeva vanjske politike i međunarodnih obaveza BiH u oblasti odbrane.

Ostvarenje vizije, misije i ciljeva institucija odbrane zahtijeva stalno unapređenje sposobnosti i spremnosti za odbranu države - zaštitu suvereniteta, teritorijalnog integriteta, političke nezavisnosti i međunarodnog subjektiviteta BiH, što uključuje:

- unapređenje sposobnosti i integriteta pripadnika institucija odbrane (implementacija „Pregleda odbrane“ i „Plana razvoja i modernizacije Oružanih snaga BiH 2017.-2027.“, borbena spremnost, obuka i vježbe, profesionalni razvoj i stručno-specijalističko usavršavanje, prijem osoblja u profesionalnu vojnu službu, uvođenje i integracija rezervnog sastava, tranzicija personala, izmirenje zakonskih obaveza prema pripadnicima institucija odbrane),
- provođenje reformskih aktivnosti u oblasti odbrane (implementacija Odluke o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga BiH od 24.11.2016. godine, po aktivaciji MAP),
- unapređenje logističke podrške institucija odbrane (opremanje naoružanjem i drugom opremom, snabdijevanje i održavanje tehnike i materijalnih sredstava, održavanje, rekonstrukcija i izgradnja objekata i infrastrukture),
- osiguranje adekvatnog finansiranja institucija odbrane i realizacije odobrenog budžeta odbrane,
- osiguranje efikasnog odbrambenog planiranja.

Izvršenje dodijeljenih zadataka i ispunjenje državnih ciljeva u oblasti sigurnosti i odbrane institucije odbrane će realizirati uz puno poštivanje principa zakonitosti, efikasnosti, ekonomičnosti, racionalnosti, transparentnosti i interoperabilnosti sa NATO.

U vršenju poslova iz nadležnosti, institucije odbrane će ostvarivati saradnju i koordinirati aktivnosti sa ministarstvima i organima uprave u BiH, NATO Štabom u Sarajevu i strukturama NATO u sjedištu, snagama EU u BiH (u daljem tekstu: EUFOR) i strukturama EU u sjedištu, Uredom UN programa za razvoj (u daljem tekstu: UNDP) u BiH i Misijom Organizacije za saradnju i sigurnost u Evropi (u daljem tekstu: OSCE) u BiH, te regionalnim, multinacionalnim i inostranim sigurnosnim i odbrambenim strukturama i forumima. U skladu sa potrebama, saradnja će se realizirati sa organizacijama nevladinog sektora.

POGLAVLJE III. PRIORITETI ODBRAMBENOG PLANIRANJA

Proces odbrambenog planiranja se zasniva na implementaciji zakonskih rješenja u oblasti odbrane i opredjeljenja iskazanih u strateškim dokumentima BiH iz oblasti sigurnosti, odbrane i vanjske politike.

U ovaj proces, kroz adekvatno finansijsko planiranje, trebaju biti uključene sve relevantne institucije BiH. Kroz odbrambeno planiranje, institucije odbrane trebaju osigurati:

- izvršavanje zakonskih zadataka i ispunjavanje ciljeva BiH u oblasti sigurnosti i odbrane,
- stalni razvoj i unapređenje vlastitih odbrambenih sposobnosti koje odgovaraju sigurnosnom okruženju i omogućavaju izvršenje dodijeljenih misija (implementacija „Pregleda odbrane“ i „Plana razvoja i modernizacije Oružanih snaga BiH 2017.-2027.“),
- visok nivo saradnje sa NATO i EU i ispunjavanje obaveza BiH na putu priključivanja u evropske i evroatlantske integracione procese,
- razvoj NATO kompatibilne i interoperabilne strukture snaga usklađene sa državnim potrebama i mogućnostima, uključujući razvoj sposobnosti za dostizanje ciljeva i odgovor na prijetnje u skladu sa aktuelnim NATO Strateškim konceptom,
- razvoj i unapređenje sposobnosti za razmjesticost snaga u misije u inostranstvu, efikasnu komandu i kontrolu i odgovarajuće kapacitete za podršku operacijama,
- podršku sposobnosti snaga kroz sistem obuke, edukacije i doktrine upotrebe snaga,
- razvoj i unapređenje odbrambene saradnje.

Uspješno funkcioniranje institucija odbrane i uspješne vojne operacije zahtijevaju adekvatno finansiranje, obučene, spremne, sposobne i motivisane snage, efikasnu organizaciju i vođenje, pravovremeno i optimalno planiranje te dodjelu potrebnih resursa.

U cilju izvršenja zakonskih zadataka i ispunjavanja državnih ciljeva u oblasti odbrane, institucije odbrane će planirati i realizirati aktivnosti prema sljedećim prioritetima, uključujući odgovarajuću alokaciju sredstava iz budžeta odbrane kako bi se osigurala njihova realizacija:

Obrana države

Primarni ciljevi razvoja i zadaci institucija odbrane usmjerni su na pružanje vojne odbrane BiH i njenim državljanima u slučaju napada. Postizanje sposobnosti i spremnosti za realizaciju ovih zadataka su prioritetne, te u ovoj oblasti sa najvećim značajem planirati i provesti sljedeće aktivnosti:

- osigurati stabilno godišnje finansiranje institucija odbrane i realizaciju programsko-planskih odbrambenih aktivnosti,
- osigurati sposobnosti i spremnost institucija odbrane za odgovor na sigurnosne i odbrambene izazove, rizike i prijetnje na efikasan i ekonomičan način. Nastaviti sa aktivnostima izgradnje mobilnih, obučanih, opremljenih i motiviranih oružanih snaga, te sa aktivnostima dostizanja zahtijevanih nivoa obučenosti, kondicioniranja i periodične provjere obučenosti komandi i jedinica Oružanih snaga BiH,
- implementirati plan mjera za otklanjanje nedostataka i osiguranje borbene spremnosti Oružanih snaga BiH najmanje ocjene C-3 („DOBAR“). Definirati zadatke i način upotrebe svih odbrambenih struktura kroz razvoj doktrinarnih i ostalih dokumenata. Analizirati stanje i vršiti izradu dokumenata iz oblasti veličine, strukture i lokacija Oružanih snaga BiH i ažuriranja knjiga lične i materijalne formacije Oružanih snaga BiH. Osigurati izvršenje procjene vojno-političkog okruženja BiH i izradu, ažuriranje i implementaciju dokumenata sistema odbrane. Osigurati izgradnju novih i održavanje postojećih sistema C4, te razvoj sposobnosti i kapaciteta za odbranu u slučaju *cyber* napada. Nastaviti sa aktivnostima uređenja pukovskog sistema Oružanih snaga BiH, te osigurati uvođenje i potpunu integraciju rezervnog sastava u strukturu Oružanih snaga BiH,

- razvijati sposobnosti i kapacitete za osiguranje suvereniteta i nadzor zračnog prostora, uključujući saradnju sa nadležnim strukturama u BiH te saradnju i usvajanje standarda NATO i EU u ovoj oblasti. U tom cilju, otpočeti aktivnosti na nabavci sistema za nadzor zračnog prostora i opreme za prenos i integraciju podataka u centre komandovanja i kontrole,
- u oblastima profesionalnog razvoja, upravljanja karijerom i upravljanja ljudskim resursima unaprijediti sistem školovanja, obuke i stručnog usavršavanja pripadnika institucija odbrane, posebno u segmentu stručno-specijalističke edukacije i obuke. Posebnu pažnju posvetiti projektu školovanja oficira zrakoplovne specijalnosti. Nastaviti sa implementacijom Perspektiva programa tranzicije i zbrinjavanja personala i Politike zaštite mentalnog zdravlja i psihosocijalne asistencije. Osigurati razvoj efikasnog sistema održavanja odobrenog procenta popune institucija odbrane i kvalitetne zamjene personala kojem prestaje služba kroz unapređenje procedura i kapaciteta za prijem, obuku, edukaciju i vođenje kroz karijeru. Osigurati rješavanje radno-pravnih i drugih statusnih pitanja pripadnika institucija odbrane i ostvarenje saradnje sa nadležnim institucijama u ovoj oblasti. U kontinuitetu pratiti i analizirati stanje i provoditi aktivnosti iz oblasti rodne ravnopravnosti u institucijama odbrane,
- u oblasti etike i profesionalizma, nastaviti sa aktivnostima prevencije i borbe protiv korupcije, jačanja integriteta u institucijama odbrane, razvoja i unapređenja inspeksijskih kapaciteta u institucijama odbrane, te uočavanja i otklanjanja pojava koje štete moralu, efikasnosti i ugledu institucija odbrane,
- osigurati izgradnju efikasnog vojno obavještajno-sigurnosnog sistema i nastaviti sa realizacijom aktivnosti vojno-obavještajne podrške misijama i zadacima Oružanih snaga BiH, sa težištem na operacije podrške miru. Intezivirati saradnju sa Obavještajno-sigurnosnom agencijom BiH u cilju efikasnog korištenja raspoloživih državnih obavještajnih resursa. Poboljšati informatičko-komunikacione mogućnosti u cilju bržeg protoka obavještajnih podataka. Intenzivirati saradnju i razmjenu podataka kroz realizaciju obaveza iz sigurnosnih sporazuma sa NATO i EU, kao i kroz bilateralne i multilateralne oblike vojno-obavještajne saradnje. Intezivirati aktivnosti sigurnosne zaštite i poboljšanja mjera sigurnosti na lokacijama Oružanih snaga BiH, te nastaviti sa stvaranjem uslova za obuku pripadnika vojno-obavještajnog roda,
- osigurati realizaciju aktivnosti iz oblasti pravnih poslova, protokolarnih aktivnosti, općih i zajedničkih poslova podrške institucija odbrane, te poslova iz oblasti pisarnice-arhive i rješavanja arhivske građe,
- osigurati medijsku prezentaciju i afirmaciju odbrambenog sistema kroz transparentno informiranje javnosti o realizovanim aktivnostima i evroatlantskim integracijama, te osigurati razvoj koncepta personalnih komunikacija i informacija u institucijama odbrane,
- kontinuirano poduzimati mjere i aktivnosti vjerskih službi u institucijama odbrane s ciljem ostvarivanja vjerskih sloboda, organiziranja vjerskog života i zadovoljavanja vjerskih potreba pripadnika institucija odbrane u skladu sa specifičnostima svake od vjera,
- razmotriti mogućnost regulisanja životnog osiguranja i poboljšanja zdravstvene zaštite pripadnika Oružanih snaga BiH,
- nastaviti sa projektom smještaja vojnih lica u kasarne, uključujući izradu projektne dokumentacije, prenamjenu i prilagođavanje objekata u kasarnama,
- u cilju unapređenja funkcionalnosti odbrambenog sistema ažurirati postojeće i vršiti izradu novih pravnih propisa i drugih dokumenata u odbrambenom sistemu. Navedeno uključuje potrebu eliminiranja kolizija u zakonskim rješenjima na državnom i entitetskim nivoima koja imaju uticaja na oblast odbrane,
- interresorne aktivnosti iz oblasti sigurnosti i odbrane provoditi u saradnji sa nadležnim institucijama i organima u BiH, te relevantnim međunarodnim i inostranim akterima.

Reformske aktivnosti

U cilju daljeg razvoja i unapređenja funkcioniranja institucija odbrane, težišno razvoja sposobnosti i spremnosti Oružanih snaga BiH, osigurati nastavak reformskih aktivnosti u odbrambenom sistemu. Ove aktivnosti provoditi kroz realizaciju Plana implementacije dokumenta „Pregled odbrane“ i Akcionog plana implementacije „Plana razvoja i modernizacije Oružanih snaga BiH 2017.-2027.“.

Reformske aktivnosti provoditi prema sljedećem:

- do aktiviranja MAP, provesti neophodne pripremne radnje za implementaciju Odluke o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga BiH od 24.11.2016. godine. Po aktiviranju MAP, nastavak reformskih aktivnosti osigurati kroz implementaciju navedene odluke,
- reformski proces razvoja institucija odbrane provoditi kroz realizaciju aktivnosti iz FAZE-2 Plana implementacije dokumenta „Pregled odbrane“. Između ostalog, ovaj proces će zahtijevati implementaciju nove organizacijske strukture Ministarstva odbrane BiH, implementaciju nove lične i materijalne formacije Oružanih snaga BiH, pripremu i infrastrukturno uređenje perspektivnih lokacija za razmještaj komandi i jedinica Oružanih snaga BiH, dislokaciju materijalno-tehničkih sredstava na perspektivne lokacije, pripremu lokacija koje su oglašene neperspektivnim za predaju civilnim organima,
- u skladu sa usvojenim reformskim rješenjima, pokrenuti aktivnosti izmjena i dopuna postojećih i izrade novih pravnih propisa iz oblasti odbrane,
- u kontinuitetu vršiti analizu misija Oružanih snaga BiH, kapaciteta za njihovu implementaciju i priuštivosti strukture snaga. Sa ciljem dostizanja potrebnih sposobnosti i optimizacije Oružanih snaga BiH, intezivirati reformu u sistemu odbrane i postizanje reformskih ciljeva na putu za pridruživanje NATO,
- reformske aktivnosti provoditi u saradnji sa NATO, imajući u vidu reformska iskustva NATO/PfP zemalja i specifičnosti BiH,
- u okviru implementacije reformskih rješenja iz prethodne reforme u oblasti odbrane, nastaviti sa implementacijom Sporazuma o konačnom raspolaganju svim pravima i obavezama na pokretnoj imovini koja će i dalje služiti za potrebe odbrane, implementacijom Plana vraćanja ostale pokretne vojne imovine vladama entiteta, te aktivnostima na rješavanju viškova naoružanja i MiMES, uključujući saradnju kroz tehničke aranžmane i projekte sa partnerskim organizacijama i državama,
- realizacija projekata i zadataka iz Akcionog plana implementacije „Plana razvoja i modernizacije Oružanih snaga BiH 2017.-2027.“, pored sredstava u budžetu odbrane, zahtijevat će dodatne izvore finansiranja. Stoga realizacija navedenog plana, pored neophodnosti pravovremenog planiranja i potpune realizacije budžeta odbrane, zahtijeva provedbu odobrenih i pripremu novih višegodišnjih projekata kapitalnih ulaganja u oblasti odbrane. U tom cilju, neophodno je u saradnji sa nadležnim institucijama BiH osigurati provedbu odobrenih i izradu i odobravanje novih višegodišnjih projekata kapitalnih ulaganja, uključujući osiguranje potrebnih finansijskih sredstava za realizaciju aktivnosti prema prioritetima i dinamici „Plana razvoja i modernizacije Oružanih snaga BiH 2017.- 2027.“ Od navedenog zavisi održavanje i unaprijeđenje operativnih sposobnosti Oružanih snaga BiH za izvršenje zakonskih zadataka i dodijeljenih misija.

Pri utrošku odobrenih finansijskih sredstava za realizaciju Akcionog plana implementacije „Plana razvoja i modernizacije Oružanih snaga BiH 2017.-2027.“, težište dati na sljedeće prioritete:

- u periodu 2017.-2021. godina: sredstva transporta (helikopteri, motorna vozila, lako oklopno vozilo pješadije-točkaši), opremanje deklariranih jedinica, nabavka opreme za borbu protiv terorizma i pomoći civilnim strukturama vlasti,

- u periodu 2021.-2027. godina: sredstva transporta (helikopteri i motorna vozila), protivoklopna sredstva, sredstva zračnog osmatranja i javljanja, inženjerska sredstva, nabavka opreme za borbu protiv terorizma i pomoći civilnim strukturama vlasti.

NATO/PfP i operacije podrške miru

Strateški vanjsko-politički cilj BiH je članstvo u NATO. Težište djelovanja u narednom periodu usmjeriti na dostizanje pretpostavki za pristupanje NATO, kroz realizaciju sljedećih aktivnosti:

- osigurati ispunjavanje svih obaveza BiH u okviru NATO integracijskog procesa, sa težištem na implementaciji postojećih mehanizama saradnje BiH-NATO: PARP i IPAP,
- osigurati participaciju u NATO strukturama, NATO/PfP obuci i vježbama, te koordinaciju u pripremama NATO/PfP aktivnosti u BiH,
- intezivirati knjiženje perspektivne nepokretne vojne imovine na BiH - uslov za MAP,
- nastaviti sa aktivnostima postizanja interoperabilnosti elemenata odbrambenog sistema sa snagama NATO i sa implementacijom PG preuzetih kroz PARP. Osigurati identificiranje deklariranih snaga za učešće u NATO vođenim operacijama i implementaciju Koncepta operativnih sposobnosti (u daljem tekstu: OCC E&F). Modernizacija snaga i dostizanje interoperabilnosti sa snagama NATO bit će dugoročan proces, te kao stalni zadatak poduzimati aktivnosti u cilju usvajanja NATO normi i uobičajene prakse,
- u kontinuitetu razmatrati mogućnost upućivanja opremljenih i obučanih pripadnika i jedinica Oružanih snaga BiH u operacije podrške miru. Oružane snage BiH su jedna od najznačajnijih institucija BiH za pružanje doprinosa globalnoj sigurnosti i ovaj doprinos, pored učešća u NATO vođenim operacijama, realizovati kroz učešće obučanih i opremljenih kontingenata Oružanih snaga BiH u UN misijama, EU operacijama upravljanja krizama i drugim međunarodno odobrenim aktivnostima u inostranstvu. U tom cilju, definirati organizaciju i opremiti do 40% personala Oružanih snaga BiH na način koji će omogućiti njihovo upućivanje u zone operacija u inostranstvu. Kroz proces osposobljavanja, kojem će cilj biti dostizanje pune operativne sposobnosti jedinica, Oružane snage BiH će težiti da stalno imaju angažovane ili u gotovosti za upućivanje u operacije u inostranstvu do 8% snaga,
- nastaviti sa realizacijom aktivnosti vezanim za članstvo u regionalnim inicijativama koje imaju za cilj izgradnju kredibilnih kapaciteta na putu ka NATO,
- osigurati učešće Oružanih snaga BiH u međunarodnim vojnim vježbama.

Pomoć civilnim organima

U cilju ispunjavanja zakonskog zadatka pružanja pomoći civilnim organima u reagiranju na prirodne i druge katastrofe i nesreće, kao i doprinosa u izgradnji stabilnog i sigurnog okruženja i drugim aktivnostima podrške civilnim organima u skladu sa zakonom, te u cilju afirmacije Oružanih snaga BiH realizirati sljedeće aktivnosti:

- nastaviti sa razvojem sposobnosti, spremnosti i kapaciteta za pružanje vojne pomoći civilnim organima u reagiranju na prirodne i druge nesreće, deminiranju i u borbi protiv terorizma, te osigurati efikasnu realizaciju ovih aktivnosti. Poseban akcenat dati na nabavci potrebne opreme i sredstava, te na razvoju sposobnosti izvođenja zajedničkih operacija, a potom i multinacionalnih operacija. Da bi se adekvatno podržale ove operacije i pružio što uspješniji odgovor Oružanih snaga BiH na krizne situacije, razviti sposobnosti i kapacitete daljinskog prenosa slike u realnom vremenu. U tom smislu, otpočeti aktivnosti na identifikaciji potreba i po mogućnosti nabavci i instalaciji opreme za daljinski prenos slike u realnom vremenu, uključujući bespilotne letjelice,
- zadržati trend uvećanja deminiranih površina u BiH od strane Oružanih snaga BiH, te planirati povećanje doprinosa u deminiranju i unapređenje obuke i saradnje u oblasti humanitarnog deminiranja, uključujući saradnju na regionalnom nivou,

- oblast pružanja vojne pomoći civilnim organima i civilno-vojne saradnje urediti normativnim, konceptualnim, doktrinarnim i planskim dokumentima, te izgradnjom sistema koordinacije,
- razmatrati mogućnosti kontroliranog stavljanja na raspolaganje odgovarajućih resursa i kapaciteta Oružanih snaga za potrebe civilnih organa,
- u skladu sa Strategijom BiH za prevenciju i borbu protiv terorizma 2015.-2020. godina, poduzeti aktivnosti na dogradnji Plana civilno-vojne saradnje u odgovoru na terorizam.

Operacije i obuka

U cilju uspješnog izvođenja operacija Oružanih snaga BiH, te efikasne obuke kao preduslova uspješnih operacija, posebnu pažnju posvetiti:

- pripremi pripadnika Oružanih snaga BiH za učešće u operacijama podrške miru i drugim aktivnostima u inostranstvu,
- razvoju pilotskog i drugog zrakoplovnog kadra,
- osposobljavanju za protuminsko djelovanje u BiH i uništavanje NUS, uključujući struktuiranje Centra za protivminsko djelovanje i NUS/EOD Oružanih snaga BiH,
- razvoju sposobnosti i kapaciteta za pružanje vojne pomoći civilnim organima u reagiranju na prirodne i druge nesreće i za druge aktivnosti pomoći civilnim organima,
- razvoju sposobnosti i kapaciteta za izvođenje zračne medicinske evakuacije i aktivnosti traganja i spašavanja,
- implementaciji PG usmjerenih na operacije i obuku,
- usvajanju i primjeni ocjenjivanja spremnosti Oružanih snaga BiH u skladu sa OCC E&F, kontinuiranom ažuriranju postojećih i izradi novih dokumenata iz oblasti operacija i obuke sa ciljem dostizanja NATO interoperabilnosti,
- poduzimanju mjera i aktivnosti po pitanju opremanja i obučavanja jedinica Oružanih snaga BiH u cilju stvaranja svih potrebnih preduvjeta za provođenje procesa ocjene interoperabilnosti BBG (borbene grupe nivoa bataljona) od strane NATO kroz OCC E&F u periodu 2019-2023. godina, što uključuje 8 % Oružanih snaga BiH.

Obuku, edukaciju i vježbe Oružanih snaga BiH u zemlji i inostranstvu realizirati kroz sljedeće glavne aktivnosti:

- profesionalni razvoj, školovanje i stručno-specijalističko usavršavanje,
- izvođenje vježbi komandi i jedinica, uključujući NATO/PfP vježbe,
- individualna i kolektivna obuka sa ciljem razvoja sposobnosti i spremnosti za izvršavanje zakonskih zadataka i dodijeljenih misija,
- preduputne obuke jedinica u cilju razvijanja sposobnosti za sudjelovanje u operacijama podrške miru,
- realizacija zajedničke vojne obuke sa multinacionalnim bataljonima EUFOR (MnB EUFOR),
- realizacija obuke sa Odjeljenjem za osposobljavanje i obuku EUFOR (CBTD EUFOR) i mobilnim timovima za obuku (MTT),
- praćenje borbene spremnosti,
- učenje stranih jezika, težišno engleskog, sa akcentom na personal i jedinice za operacije podrške miru,
- obuka u korištenju informacionih tehnologija,
- edukacija i obuka specijalista za odnose s javnošću,
- razvoj i unapređenje posebnih sposobnosti Oružanih snaga BiH za učešće u NATO vođenim operacijama.

Međunarodna saradnja

U cilju afirmacije Oružanih snaga BiH kao instrumenta vanjske državne politike, realizirati sljedeće aktivnosti:

- osigurati upućivanje u postojeću i proširenje mreže vojno-diplomatskog predstavljanja BiH u inostranstvu, te intenzivirati aktivnosti na uspostavi i popuni pozicija vojnog predstavljanja BiH u međunarodnim sigurnosnim i odbrambenim organizacijama i drugim državama,
- intenzivirati postojeću i planirati proširenje odbrambene saradnje. U kontinuitetu osigurati ispunjavanje međunarodnih obaveza BiH u skladu sa važećim sporazumima u oblasti odbrane, te ispunjavanje obaveza prema međunarodnim, multinacionalnim i regionalnim sigurnosnim i odbrambenim organizacijama. U tom cilju, osigurati učešće u radu međunarodnih, multinacionalnih i inostranih sigurnosnih i odbrambenih organizacija i struktura, sa posebnim akcentom na jačanje regionalne i saradnje sa susjedima u oblasti odbrane kroz učešće i realizaciju obaveza u okviru regionalnih inicijativa, foruma, organizacija i struktura. U postupku razmatranja ponuda za pomoć institucijama odbrane BiH u okviru bilateralnih i multilateralnih programa saradnje, pomoć usmjeravati prema prioritetima iz Smjernica,
- u okviru aktivnosti provođenja inspeksijskog režima, režima provjere i posmatračkih letova, u skladu sa odredbama Sporazuma o subregionalnoj kontroli naoružanja, Bečkog dokumenta 2011 i Ugovora o otvorenom nebu, planirati izvršenje pasivnih kvota u BiH i aktivnih kvota u inostranstvu. Planirati sudjelovanje u radu tijela za realiziranje obaveza iz oblasti kontrole naoružanja i mjera za izgradnju povjerenja i sigurnosti. Planirati finansijska sredstva za potrebe ispunjavanja međunarodnih obaveza u ovoj oblasti. Osigurati realizaciju aktivnosti u okviru implementacije obaveza na spriječavanju širenja oružja za masovno uništavanje,
- unaprijediti saradnju u svim oblastima od značaja za odbrambeni sistem sa NATO Štabom u Sarajevu, Delegacijom EU u BiH, Glavnom komandom EUFOR, Misijom OSCE u BiH i Uredom UNDP u BiH. Stvaranje stabilnog i sigurnog okruženja, okončanje misije EU u BiH i preuzimanje odgovornosti za vlastitu sigurnost, jedan je od općesigurnosnih ciljeva BiH i uslova za dalje evropske i evroatlantske integracije. U tom cilju, osigurati realizaciju poslova iz oblasti evropskih i evroatlantskih integracija BiH. U cilju ostvarivanja pune kompetencije odbrambenog sistema, razvijati i demonstrirati sposobnosti institucija odbrane BiH u oblastima u kojima je izvršen prijenos nadležnosti sa EUFOR, omogućiti dalji prijenos nadležnosti sa EUFOR na institucije odbrane, ostvariti intezivnu saradnju i podršku aktivnostima EUFOR, te pružiti pomoć institucijama BiH u prenosu nadležnosti sa EUFOR. Intezivnu saradnju sa EUFOR nastaviti u oblastima obuke Oružanih snaga BiH, korištenja lokacija Oružanih snaga BiH za potrebe EUFOR i u drugim oblastima.

Logistika

Razvijen i jasno strukturiran logistički sistem preduslov je efikasnog funkcionisanja institucija odbrane i realizacije zakonskih zadataka i dodijeljenih misija. U ovoj oblasti realizirati sljedeće aktivnosti:

- osigurati razvoj i poboljšanje logističkog sistema i logističke podrške u institucijama odbrane, uključujući promjenu strukture i razvoj NATO kompatibilnog logističkog sistema. U tom cilju, osigurati procesno orjentiran razvoj pouzdanog i prilagodljivog logističkog sistema, uz izraženiju mobilnost kapaciteta terenske logistike i efikasnije upravljanje životnim ciklusom tehnike,
- u kontinuitetu osigurati izvršenje osnovnih ciljeva i zadataka logističkog sistema: logistička spremnost i neprekidnost funkcioniranja logističke podrške; racionalizacija logističke podrške objedinjavanjem srodnih logističkih djelatnosti i primjenom novih organizacijskih rješenja; optimizacija logističkih procesa razvojem logističkih standarda i kriterija, kodifikacije, kontrole kvalitete te automatizacije procesa razmjene logističkih

- informacija; poboljšanje sistema upravljanja zalihama i lancem snabdjevanja; održavanje sredstva u skladu sa zahtjevima spremnosti;
- nastaviti sa aktivnostima unapređenja sistema javnih nabavki i izvršenja Plana nabavki,
  - osigurati realizaciju aktivnosti: rješavanja pravnih i tehničkih pitanja vezanih za prespektivne lokacije i njihovu uknjižbu na BiH; predaje neperspektivnih lokacija i imovine civilnim strukturama; uklanjanja nestabilne municije i rješavanja viškova naoružanja, MiMES i vojne opreme. Intezivirati aktivnosti na implementaciji Sporazuma o konačnom raspolaganju svim pravima i obavezama nad imovinom koja će i dalje služiti za potrebe odbrane,
  - osigurati opremanje u skladu sa Planom razvoja i modernizacije Oružanih snaga BiH. Težište u logističkoj podršci ispoljiti na snabdjevanju i popuni Oružanih snaga BiH sredstvima klase I-X, te na održavanju i opravci objekata, infrastrukture, borbene i neborbene tehnike i materijalnih sredstava. Posebnu pažnju posvetiti realizaciji projekata: nabavke novih i poboljšanja operativnosti postojećih motornih vozila; nabavke opreme za izvršenje zadatka pomoći civilnim organima u reagiranju na prirodne i druge nesreće; nabavke novih i remontu, modernizaciji i opremanju rentabilnih helikoptera za potrebe izvršenja zadataka unutar i izvan BiH,
  - nastaviti sa redukcijom i konsolidacijom lokacija Oružanih snaga BiH, modernizacijom, održavanjem, rekonstrukcijom, izgradnjom i drugim aktivnostima integrisanog upravljanja lokacijama, objektima i infrastrukturom. Troškovi iz ove oblasti koji će značajno opteretiti bužet odbrane su: realizacija aktivnosti na smanjenju broja lokacija za skladištenje naoružanja i MiMES; opravka i održavanje objekata i infrastrukture uključujući osiguranje sredstava za plansko održavanje i za hitne intervencije; promjena namjene objekata; nabavka opreme; prilagođavanje NATO normama; napuštanje lokacija; troškovi održavanja neperspektivnih lokacija,
  - osigurati implementaciju NATO normi u oblasti uređenja lokacija, skladištenja naoružanja, MiMES i opreme, te u oblasti upravljanja i održavanja objekata i infrastrukture, uključujući rekonstrukciju i modernizaciju skladišta i objekata. Nastaviti sa implementacijom projekata SECUP/EXPLODE koje provodi OSCE i UNDP vezano za unapređenje standarda sigurnosti na lokacijama za skladištenje naoružanja i MiMES,
  - nastaviti sa planiranjem standardizacije i aktivnostima u okviru Nacionalnog kodifikacijskog biroa BiH. Intezivirati proces modernizacije naoružanja i opreme Oružanih snaga BiH, uključujući redukciju zastarjelih i uvođenje savremenih sredstava te definiranje glavnih operativnih sistema naoružanja i opreme. Nastaviti sa aktivnostima nabavke: sistema za C4; opreme za podršku aktivnostima na traganju i spašavanju; sredstava i opreme za podršku aktivnostima ABHO; opreme za podršku aktivnostima deminiranja i uništavanja NUS-a; sredstava za pružanje medicinske podrške. Nabavku opreme vršiti u skladu sa zahtjevima NATO interoperabilnosti,
  - nastaviti sa definiranjem potreba međunarodne pomoći u oblasti logistike, posebno kroz saradnju sa Sjedinjenim Američkim Državama kroz program saradnje sa stranim vojskama (FMS), te pomoć u formiranju strateških rezervi i automatiziranog upravljanja zalihama materijalnih sredstava klase V,
  - nastaviti sa izradom potrebne projektne i tehničke dokumentacije i realizacijom aktivnosti iz oblasti svih logističkih funkcija.

Finansije i budžet

Uspješna realizacija aktivnosti zahtijeva adekvatno finansiranje, te je u skladu sa zakonskim nadležnostima nepohodno osigurati stabilno godišnje finansiranje institucija odbrane BiH i realizaciju odbrambenih aktivnosti prema Programu rada Ministarstva odbrane. U navedenom cilju, realizirati sljedeće aktivnosti:

- budžet odbrane prilagoditi raspoloživim sredstvima ravnajući se fiskalnim ograničenjima i ekonomskim mogućnostima BiH, na osnovu čega kreirati finansiranje odbrane na duži period te sa potencijalnom stopom rasta bruto društvenog proizvoda (u daljem tekstu: BDP) težiti povećanju budžeta odbrane,

- uspostaviti listu prioriteta finansiranja imajući u vidu programske prioritete, međunarodne obaveze BiH i očekivane NATO integracijske procese. Imajući u vidu ograničenja u dodjeli sredstava za potrebe odbrane, prilikom projekcije budžeta odbrane za 2019. godinu nastojati osigurati sljedeću orijentacionu strukturu udjela sredstava u istom: personalni troškovi 80%; operativni troškovi 15%; razvojni projekti, opremanje i modernizacija 5%,
- osigurati postepeno povećanje udjela sredstava u strukturi budžeta odbrane za operativne troškove i razvojne projekte, opremanje i modernizaciju. Na godišnjem nivou, kroz insistiranje na povećanju budžeta odbrane nastojati osigurati smanjenje udjela personalnih troškova u istom za 3,5% - 4,5%, te u periodu do 2021. godine nastojati osigurati sljedeću strukturu udjela sredstava u budžetu odbrane: personalni troškovi 70%; operativni troškovi 20%; razvojni projekti, opremanje i modernizacija 10%. Željeni cilj strukture budžeta za odbranu je oko 65% za personalne troškove, oko 20% za operativne troškove i oko 15% za razvojne projekte, opremanje i modernizaciju. Željeni cilj izdvajanja sredstava za potrebe odbrane je 2% BDP, u skladu sa preporukama NATO.
- osigurati realizaciju odobrenog budžeta odbrane prema planiranoj dinamici, te u tom cilju izraditi potrebne operativne planove i vršiti stalno praćenje izvršenja budžeta,
- osigurati blagovremenu pripremu programa finansiranja, adekvatno programsko praćenje izvršenja budžeta, razvijanje trogodišnjeg okvira rashoda, izradu budžetskog zahtjeva, implementaciju Koncepta i procedura SPPBI i dalji razvoj elemenata ovog sistema,
- osigurati izradu i ažuriranje normativnih i drugih dokumenata kojima se uređuje oblast materijalno-finansijskog poslovanja, definiranje potreba, uspostava softvera i hardverske podrške za obračun plaća i naknada, vođenje materijalnog poslovanja i finansijske transparentnosti u oblasti odbrane,
- osigurati razvoj i unapređenje sistema interne kontrole i revizije u institucijama odbrane kroz: izradu Studije rizika i upravljanje rizicima; izradu Strateškog plana za period od 3 godine; izradu i implementaciju dokumenata interne revizije; izvršavanje revizije; koordinaciju rada sa eksternom revizijom; koordinaciju u izradi Integralnog akcionog plana po izvještajima eksterne revizije.

Odbrambeno planiranje

Dostizanje pune funkcionalnosti i operativnosti svih elemenata odbrambenog sistema zahtijeva uspostavu efikasnog sistema odbrambenog planiranja. Uređenje navedene oblasti realizirati kroz sljedeće aktivnosti:

- nastaviti sa implementacijom SPPBI i sveobuhvatnim definiranjem NATO kompatibilnog procesa odbrambenog planiranja. Kroz SPPBI omogućiti transparentno planiranje i budžetiranje odbrane i adekvatnu koordinaciju između institucija BiH uključenih u proces planiranja. Uz stabilno budžetiranje, kroz SPPBI nastojati osigurati pouzdanu finansijsku procjenu za period od pet godina,
- u skladu sa dokumentom „Pregledom odbrane“ ažurirati ili izraditi potrebne dokumente u sistemu odbrambenog planiranja. U kontinuitetu osigurati praćenje i reviziju sadržaja odobrenih dokumenata, pri čemu PARP Procjenu integrirati u redovni sistem odbrambenog planiranja i koristiti za izradu i ažuriranje planskih dokumenata. PARP alate koristiti kao osnovne mehanizme odbrambenog planiranja,
- unaprijediti strateško planiranje u institucijama odbrane. U cilju jačanja kapaciteta obrambenih institucija za izradu javnih politika i upravljanja javnim finansijama te povezivanja faze planiranja i programiranja u SPPBI, unaprijediti kratkoročno i srednjoročno strateško planiranje kroz izradu i primjenu Godišnjeg programa rada Ministarstva odbrane BiH i Srednjoročnog plana rada Ministarstva odbrane BiH u skladu sa propisima Vijeća ministara BiH i utvrđenom metodologijom.

POGLAVLJE IV. BUDŽETSKI PRIORITETI

Uz ograničene resurse koji su na raspolaganju institucijama odbrane, proces odbrambenog planiranja treba biti usmjeren na ključne prioritete kako bi se ostvarili državni ciljevi u oblasti odbrane. S tim u vezi, prilikom planiranja aktivnosti i troškova za njihovu realizaciju neophodno je budžetske prioritete klasificirati i planirati prema sljedećim prioritetima:

Prioritet 1. Obavezni troškovi

Ovi troškovi moraju biti obavezno u cjelosti planirani i budžetski podržani radi osiguranja osnovnog funkcionisanja odbrambenog sistema BiH:

- plaće, doprinosi i naknade,
- izmirenje fiksnih i režijskih troškova i usluga,
- osnovno snabdijevanje (prehrambeni artikli, gorivo, mazivo, uniforme i drugo snabdijevanje neophodno za osnovno funkcionisanje),
- osnovno i prioritetno opremanje (oprema neophodna za izvršenje misija u inostranstvu, deminiranje i drugo opremanje neophodno za osnovno funkcionisanje),
- osnovno održavanje (održavanje sredstava, opreme, objekata, infrastrukture, tehnike i drugo održavanje neophodno za osnovno funkcionisanje),
- osnovna individualna i kolektivna obuka Oružanih snaga BiH,
- opremanje u skladu sa „Planom razvoja i modernizacije Oružanih snaga BiH“,
- tranzicija i zbrinjavanje personala,
- zaštita mentalnog zdravlja.

Prioritet 2. Funkcionalni troškovi

Ove troškove potrebno je obavezno planirati, pri čemu njihova realizacija zavisi od odobrenog budžeta odbrane, radi osiguranja potpunog funkcionisanja odbrambenog sistema BiH zasnovanog na postojećim zakonskim i drugim obavezama:

- ostalo opremanje, održavanje, izgradnja i nabavka,
- oblasti obuke Oružanih snaga BiH (institucionalna i operativna obuka),
- školovanje i usavršavanje,
- deminiranje,
- razvoj novih sposobnosti i podizanje nivoa spremnosti radi ispunjavanja PG,
- ispunjavanje međunarodno preuzetih obaveza BiH, uključujući NATO/PfP obaveze,
- učešće Oružanih snaga BiH u operacijama podrške miru,
- pružanje pomoći civilnim organima,
- vojno predstavljanje BiH i razvoj međunarodne saradnje,
- rješavanje viškova naoružanja, MiMES i vojne opreme Oružanih snaga BiH,
- razvoj informacionih sistema,
- redukcija i konsolidacija lokacija Oružanih snaga BiH,
- zadovoljavanje vjerskih potreba,
- jačanje integriteta pripadnika institucija odbrane i borba protiv korupcije,
- medijska prezentacija i afirmacija odbrambenog sistema BiH,
- troškovi funkcionisanja pukovskog sistema Oružanih snaga BiH.

Prioritet 3. Razvojni troškovi

Ove troškove obavezno je planirati kroz višegodišnje projekte radi dostizanja potrebne efikasnosti i spremnosti odbrambenog sistema BiH:

- razvoj novih sposobnosti i podizanje nivoa spremnosti Oružanih snaga BiH,
- standardizacija i modernizacija naoružanja i vojne opreme,
- modernizacija objekata, infrastrukture i tehnike,
- uvođenje rezervnog sastava Oružanih snaga BiH.

POGLAVLJE V. ZAKLJUČAK

BiH provodi značajne reformske aktivnosti u oblasti odbrane kako bi institucije odbrane i njen najvažniji operativni dio, Oružane snage BiH, bile priuštive, relevantne i djelotvorne komponente njene sigurnosne, odbrambene i vanjske politike.

Predstojeće obaveze u okviru ovog procesa, u skladu sa usvojenim "Pregledom odbrane" i „Planom razvoja i modernizacije Oružanih snaga BiH 2017.-2027.“, kao i usvojenom Odlukom o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga BiH od 24.11.2016. godine, uključuju dalju izgradnju odbrambenih sposobnosti, težišno razvoj modernih i NATO interoperabilnih Oružanih snaga BiH spremnih da u punom kapacitetu izvršavaju zakonom definirane zadatke i ispune ciljeve Sigurnosne politike BiH i Odbrambene politike BiH.

Institucije odbrane ne smiju dozvoliti neuspjeh u procesu prilagođavanja svoje strukture i sposobnosti državnim potrebama i zahtjevima savremenog okruženja. Iz navedenog razloga, pred institucije odbrane se nameće imperativ stalnog usavršavanja i jačanja sposobnosti. Od navedenog zavisi budućnost BiH u okrilju NATO, evropske i međunarodne zajednice.

Institucije odbrane će programskim i planskim dokumentima detaljno razraditi definirane prioritete iz Smjernica. Za sve prioritete definirat će način i dinamiku realizacije, te potrebna finansijska sredstva koja će u skladu sa potrebama i mogućnostima adekvatno obrazložiti i planirati za potrebe izrade budžeta odbrane.

Pored definiranih prioriteta, institucije odbrane će u narednom periodu realizirati i druge aktivnosti iz nadležnosti u skladu sa konkretnim okolnostima vojno-političkog okruženja, zahtjevima kolektivnih sistema odbrane i vlastitim potrebama i mogućnostima. Na kraju budžetske godine, prioritete iz Smjernica koristiti za ocjenjivanje izvršenja budžeta odbrane.

Broj: 06-03-8-5-3/18
Sarajevo, 08.01.2018. godine

MINISTRICA

Marina Pendeš

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo odbrane-obrane

Босна и Херцеговина
Министарство одбране

СМЈЕРНИЦЕ ЗА ОДБРАМБЕНО ПЛАНИРАЊЕ

Сарајево, јануар 2018. године

САДРЖАЈ

ПОГЛАВЉЕ I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ	1
1. Сврха.....	1
2. Циљ	1
3. Примјењивост	1
4. Одговорности.....	1
5. Референце.....	1
ПОГЛАВЉЕ II. ВОЈНО-ПОЛИТИЧКИ АСПЕКТИ	3
1. Војно-политички оквир	3
2. Циљеви у области одбране	4
3. Војна стратегија.....	4
4. Визија, мисија и циљеви институција одбране	5
ПОГЛАВЉЕ III. ПРИОРИТЕТИ ОДБРАМБЕНОГ ПЛАНИРАЊА	7
<i>Одбрана државе</i>	7
<i>Реформске активности</i>	9
<i>NATO/PfP и операције подршке миру</i>	10
<i>Помоћ цивилним органима</i>	10
<i>Операције и обука</i>	11
<i>Међународна сарадња</i>	12
<i>Логистика</i>	12
<i>Финансије и буџет</i>	13
<i>Одбрамбено планирање</i>	14
ПОГЛАВЉЕ IV. БУЏЕТСКИ ПРИОРИТЕТИ	15
ПОГЛАВЉЕ V. ЗАКЉУЧАК.....	16

На основу члана 16., 20. и 61. Закона о управи (“Службени гласник БиХ”, бр. 32/02 и 102/09) и члана 13. и 15. Закона о одбрани Босне и Херцеговине (“Службени гласник БиХ”, бр. 88/05), доносим

СМЈЕРНИЦЕ ЗА ОДБРАМБЕНО ПЛАНИРАЊЕ

ПОГЛАВЉЕ I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

1. Сврха

Сврха Смјерница за одбрамбено планирање (у даљем тексту: Смјернице) је обезбјеђење јединственог и транспарентног приступа пословима одбрамбеног планирања у Министарству одбране Босне и Херцеговине и Оружаним снагама Босне и Херцеговине (у даљем тексту: институције одбране), усмјеравање Система планирања, програмирања, буџетирања и извршења (у даљем тексту: СППБИ) и оцјењивање извршења буџета одбране.

2. Циљ

Смјерницама се дефинишу приоритетне активности и општа упутства за планирање и рационалну употребу ресурса институција одбране у периоду 2019.- 2023. година, ради обезбјеђења њиховог ефикасног функционисања на краткорочној и средњорочној основи. Смјернице служе за омогућавање увида у приоритетне активности институција одбране и побољшање координације у реализацији истих.

3. Примјенљивост

Смјернице се примјењују у институцијама одбране.

4. Одговорности

За ажурирање Смјерница на годишњој основи одговоран је Сектор за политику и планове. Организацијске јединице Министарства одбране Босне и Херцеговине и Заједнички штаб Оружаних снага Босне и Херцеговине из своје надлежности одговорни су за дефинисање приоритета, активности и задатака у Смјерницама, њихову уградњу у програмске, планске и друге документе, те за предлагање буџетских средстава за њихову реализацију.

5. Референце

Референтни документи за развој Смјерница су сљедећи прописи и документи Босне и Херцеговине и институција одбране:

- 1) Закон о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине (“Службени гласник БиХ”, бр. 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10 и 40/12),
- 2) Закон о управи (“Службени гласник БиХ”, бр. 32/02 и 102/09),
- 3) Закон о деминирању у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“, бр. 5/02),
- 4) Закон о министарствима и другим органима управе Босне и Херцеговине (“Службени гласник БиХ”, бр. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12, 6/13 и 19/16),
- 5) Закон о раду у институцијама Босне и Херцеговине (“Службени гласник БиХ”, бр. 26/04, 7/05, 48/05, 60/10 и 32/13),
- 6) Закон о одбрани Босне и Херцеговине (“Службени гласник БиХ”, бр. 88/05),
- 7) Закон о служби у Оружаним снагама Босне и Херцеговине (“Службени гласник БиХ”, бр. 88/05, 53/07, 59/09, 74/10, 42/12 и 41/16),

- 8) Закон о учешћу припадника Оружаних снага Босне и Херцеговине, полицијских службеника, државних службеника и осталих запосленика у операцијама подршке миру и другим активностима у иностранству (“Службени гласник БиХ”, бр. 14/05),
- 9) Оквирни Закон о заштити и спасавању људи и материјалних добара од природних или других несрећа у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“, бр. 50/08),
- 10) Закон о ваздухопловству Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 39/09),
- 11) Закон о јавним набавкама („Службени гласник БиХ“, број: 49/04, 19/05, 52/05, 8/06, 24/06, 70/06, 12/09, 60/10 и 39/14),
- 12) Одлука о величини, структури и локацијама Оружаних снага Босне и Херцеговине, број: 01-011-1110-6/06 од 05.07.2006. године (у даљем тексту: Одлука), одлуке о измјенама и допунама Одлуке број: 01-011-69-61/08 од 17.01.2008. године, број: 01-011-618-6/08 од 18.03.2008. године, број: 01-011-1828-21/08 од 29.07.2008. године, број: 01-50-1-1067-10/12 од 18.04.2012. године, број: 01-50-1-3666-41/12 од 12.12.2012. године, број: 01-50-1-2919-20/15 од 02.02.2015. године и број: 01-50-1-32-17/16 од 12.01.2016. године, те Одлука о величини, структури и локацијама Оружаних снага Босне и Херцеговине, број: 01-50-1-4629-29/16 од 24.11.2016. године,
- 13) Одлука о усвајању документа „Преглед одбране” и „План развоја и модернизације Оружаних снага Босне и Херцеговине“, број: 01-50-1-4629-30/16 од 24.11.2016. године,
- 14) Закључак о усвајању Плана имплементације документа „Преглед одбране” и Акционог плана имплементације „Плана развоја и модернизације Оружаних снага Босне и Херцеговине 2017.-2027.”, број: 01-50-1-374-1/17 од 01.02.2017. године,
- 15) Општи правци и приоритети за провођење вањске политике Босне и Херцеговине, број: 01-645-30/03 од 26.03.2003. године,
- 16) Безбједносна политика Босне и Херцеговине, број: 01-011-142-35-1/06 од 08.02.2006. године,
- 17) Одбрамбена политика Босне и Херцеговине, број: 01-011-2978-51/08 од 26.11.2008. године,
- 18) Стратегија Босне и Херцеговине за превенцију и борбу против тероризма 2015.-2020. година, усвојена на 14. сједници Савјета министара Босне и Херцеговине дана 08.07.2015. године,
- 19) Доктрина Оружаних снага Босне и Херцеговине, број: 06-03-30-2315-4/17 од 13.06.2017. године,
- 20) Доктрина обуке Оружаних снага Босне и Херцеговине, број: 06-03-30-1906/16 од 21.04.2016. године,
- 21) Политика управљања одбрамбеним ресурсима, број: 12-03-8-6698/08 од 11.12.2008. године,
- 22) Политика одбрамбеног планирања, број: 06-03-3-728/09 од 16.01.2009. године,
- 23) Политика обуке и војне едукације Оружаних снага Босне и Херцеговине, број: 06-03-4-541/16 од 26.01.2009. године,
- 24) Смјернице за одбрамбено планирање, број: 06-03-8-495/17 од 27.01.2017. године,
- 25) Концепт и процедуре Система планирања, програмирања, буџетирања и извршења, број: 12-16-1-5836/08 од 21.10.2008. године,
- 26) Упутства Странама Команданта EUFOR-а, Измјена 25 од 01.06.2008. године,
- 27) документи израђени у оквиру сарадње са Сјеверно атлантским савезом (у даљем тексту: НАТО) и НАТО Програма Партнерство за мир (у даљем тексту: NATO/PfP): Презентацијски документ (у даљем тексту: PD), Интезивирани дијалог са НАТО (у даљем тексту: ID), Процес планирања и ревизије (у даљем тексту: PАРP), Индивидуални партнерски акцијски план (у даљем тексту: IPАР), Акцијски план IPАР.

ПОГЛАВЉЕ II. ВОЈНО-ПОЛИТИЧКИ АСПЕКТИ

1. Војно-политички оквир

У условима савременог безбједносног окружења, Босна и Херцеговина (у даљем тексту: БиХ) се у будућности може суочити са бројним безбједносним изазовима, ризицима и пријетњама који се могу рефлектовати у области одбране. Исти се морају разматрати у контексту глобалних, регионалних и унутрашњих збивања.

Безбједносну ситуацију на глобалном плану карактерише постојање више ратних и кризних жаришта која су могући генератор даљих криза и пријетња међународном миру и стабилности. Поред испољених тензија, оружаних сукоба, терористичких и других аката насилног дјеловања, карактеристика савремених облика угрожавања безбједности је да све више постају непредвидиви, асиметрични и да имају транснационални карактер.

У таквим нарушеним безбједносним околностима изражене су бројне опасности које могу ескалирати у заоштравање односа између свјетских војно-политичких сила, могућност избијања нових сукоба, пораст етничке и религијске нетрпељивости, продубљивање економске кризе, интезивирање терористичких и радикалних екстремистичких активности, угрожавање људских права, јачање војних потенцијала, ширење оружја за масовно уништење, нелегалну трговину наоружањем, изазивање мигрантских криза, јачање организованог криминала и друге облике угрожавања мира и стабилности. Овакви безбједносни изазови, ризици и пријетње за директну посљедицу имају ширу друштвену, политичку, економску и војну нестабилност чије превазилажење надилази могућности самосталног дјеловања држава. У том смислу, БиХ кроз учешће у операцијама подршке миру и мировним мисијама доприноси међународним настојањима одржавања мира и безбједности.

Рефлексија глобалних збивања неизбежна је на регионалном плану. Земље региона суочиле су се са мигрантском кризом, уз већ постојеће проблеме присутности организованог криминала и недовршених транзиционих процеса који успоравају економски и друштвени развој. БиХ и земље региона определијелене су за добросусједске односе, стабилност и просперитет. У том циљу, БиХ активно партиципира у више регионалних иницијатива с циљем јачања мира и међудржавне сарадње, развоја демократије, поштивања људских права, обезбјеђења економског просперитета и постизања безбједности и стабилности. Такође, БиХ је изразила опредјељење и у фази је испуњавања услова за приступање европским и евроатлантским интеграцијским процесима. Кроз реформе у више области, напредак БиХ у овим процесима остварен је пријемом у НАТО/PfP, ID, условним пријемом у НАТО Акцијски план за чланство (у даљем тексту: MAP), ступањем на снагу Споразума о стабилизацији и придруживању са Европском унијом (у даљем тексту: EU), подношењем захтјева за чланство у EU, усвајањем Реформске агенде, те пријемом и процесом припреме одговора на Упитник Европске комисије.

Безбједносни изазови, ризици и пријетње са којима се БиХ суочава на унутрашњем плану доминантно су посљедица заосталих политичких и друштвених анимозитета. Поред наведеног, као и могућих рефлексија глобалних и регионалних збивања, безбједносну ситуацију на унутрашњем плану додатно усложњавају спорост транзиционих процеса ка модерном демократском друштву и економска неразвијеност.

У тренутним околностима безбједносног окружења, не постоји директна војна пријетња нити се уочава намјера употребе војне силе против суверенитета и територијалног интегритета БиХ. Процјене безбједносних кретања указују да БиХ може бити суочена са бројним асиметричним изазовима, ризицима и пријетњама, што намеће потребу прилагођавања и развоја државних одбрамбених способности. У области одбране, БиХ је опредјељена за активно супротстављање изазовима, ризицима и пријетњама у свим појавним облицима.

2. Циљеви у области одбране

У складу са законским задацима и надлежностима, институције одбране учествују у остваривању државних циљева и приоритета у области безбједности, одбране и вањске политике.

Примарни циљеви БиХ у области одбране су:

- развој и унапређење система одбране и приуштивих оружаних снага, способних да извршавају законом дефинисане задатке,
- стварање претпоставки и укључивање у НАТО и ЕУ интеграционе токове и структуре,
- пружање војне помоћи и сарадња са цивилним органима,
- прихватање колективне сигурности као дугорочног одбрамбеног одређења,
- активан допринос колективној сигурности путем учешћа у међународно одобреним операцијама подршке миру и одговора на кризу вођеним од Уједињених нација (у даљем тексту: UN), НАТО и ЕУ, те другим активностима у иностранству,
- испуњавање међународно преузетих обавеза БиХ у области одбране.

3. Војна стратегија

Војна стратегија успоставља три државна војна циља чије остваривање обезбјеђују Оружане снаге БиХ: одбрана БиХ и њених грађана, учешће у операцијама подршке миру и помоћ цивилним органима.

Оружане снаге БиХ ће војне циљеве достизати вођени следећим стратешким принципима: агилност, одлучност и интероперабилност. Исти наглашавају способност брзог прилагођавања насталој ситуацији, одлучно дјеловање у достизању постављених циљева, те потребу за интероперабилности и компатибилности са снагама НАТО.

Оружане снаге БиХ ће наставити проводити активности подршке државним војним циљевима на бази Доктрине Оружаних снага БиХ и рјешењима путем којих су повезани облици операција Оружаних снага БиХ, елементи борбене моћи и концепт командовања и контроле. Доктрина Оружаних снага БиХ је повезана са Безбједносном политиком БиХ, Одбрамбеном политиком БиХ и Војном стратегијом, те представља темељну везу са НАТО стандардизацијом и интероперабилношћу.

Достизање војних циљева захтијева: активно учешће Оружаних снага БиХ у операцијама подршке миру, спремност на самоодбрану, реализацију одбрамбених активности у земљи у сарадњи са осталим елементима система безбједности, стално промовисање безбједности у региону, одвраћање од могуће агресије професионалношћу и спремношћу Оружаних снага БиХ, те стварање услова за ефикасно извршење додијељених задатака и мисија.

Развој Оружаних снага БиХ мора обезбиједити достизање потребних способности, а исти ће се између осталог огледати у следећем:

- нагласак на развоју посебних способности: уништење неексплодираних убојних средстава (у даљем тексту: НУС/ЕОД), деминирање (уз даљи развој Центра за противминско дјеловање с циљем да исти прерасте у регионални), Војна полиција, транспортни капацитети хеликоптерских јединица,
- побољшање мобилности снага кроз опремање потребним средствима, у краткорочном раздобљу за снаге у операцијама подршке миру, потом за снаге доступне за НАТО вођене операције и коначно за Оружане снаге БиХ у цјелини,
- надоградња система командовања и контроле у циљу развоја комплетног система командовања, контроле, комуникација и компјутера (у даљем тексту: С4) кроз обезбјеђење модерне опреме и софтверских апликација за С4 те прилагођавање процедурама С4 у складу са НАТО захтјевима,
- увођење нових технологија и прилагођавање доктрине истим,
- побољшање система обуке јединица и учење страних језика, са тежиштем на енглеском језику.

Захтјеви везани за снаге, који представљају највиши приоритет НАТО и у складу са којима Оружане снаге БиХ требају у дугорочном раздобљу усмјеравати свој развој, су:

- унапређење интероперабилности Оружаних снага БиХ са НАТО снагама кроз имплементацију Партнерских циљева сарадње БиХ и НАТО (у даљем тексту: РГ),
- обука у циљу достизања борбене спремности и одрживости снага за упућивање у операције подршке миру и операције колективне безбједности,
- обезбјеђење одређеног процента снага са високим степеном спремности,
- развој способности за супротстављање асиметричним пријетњама,
- развој модерног и супериорног система управљања информацијама,
- способност заједничког дјеловања кроз примјену различитих НАТО инструмената у рјешавању криза и способност координације са другим актерима,
- побољшање система логистике у свакодневној подршци снагама, посебно у операцијама у иностранству,
- развој резерве и њена потпуна интеграција у Оружане снаге БиХ са јасно дефинисаним параметрима и завршеним опремањем и обуком,
- трансформација Оружаних снага БиХ, у складу са НАТО захтјевима за снаге.

4. Визија, мисија и циљеви институција одбране

Визија и мисија институција одбране засновани су на законом дефинисаним задацима, циљевима и надлежностима у погледу развоја и одржавања одбрамбених капацитета БиХ, те циљевима, начелима и одређењима исказаним у документима Општи правци и приоритети за провођење вањске политике БиХ, Безбједносна политика БиХ и Одбрамбена политика БиХ.

Визија институција одбране је ефикасан одбрамбени систем БиХ, као дио безбједносног система БиХ, интегрисан у НАТО систем колективне одбране и систем међународне сигурности. Ова визија укључује сталну изградњу одбрамбених способности, тежишно развој модерних Оружаних снага БиХ, као најважнијег оперативног дијела одбрамбеног система БиХ, које ће бити способне и спремне да извршавају законом дефинисане задатке и испуне државне циљеве из области вањске политике, безбједности и одбране.

Мисија институција одбране је стварање и одржавање одбрамбеног капацитета како би се обезбиједила заштита суверенитета, територијалног интегритета, политичке независности и међународног субјективитета БиХ, пружила војна одбрана БиХ и њеним држављанима у случају напада, пружила војна помоћ цивилним органима у случају природних и других несрећа, пружио допринос у деминирању у БиХ, унаприједили циљеви вањске политике БиХ, испуниле међународне обавезе БиХ из области одбране и пружио војни допринос БиХ у међународним активностима одржавања мира и безбједности.

У складу са законским надлежностима и стратешким документима БиХ из области безбједности, одбране и спољне политике, циљ институција одбране у средњорочном периоду је унаприједити и одржати властите способности и спемност за извршење законских задатака и додијелих мисија. Остварење овог циља захтијева реализацију следећих специфичних циљева:

1) Развој и унапређење оперативних способности Оружаних снага БиХ и достизање међународних стандарда

За достизање овога специфичног циља потребно је планирати и реализовати програме садржане од пројеката који се односе на:

- пружање војне помоћи и сарадњу са цивилним органима у случају природних и других катастрофа и несрећа,
- имплементацију НАТО норми у области складиштења,
- деминирање и уништавање НУС,
- рјешавање вишкова наоружања и вишкова муниције и минско-експлозивних средстава (у даљем тексту: МиМЕС),
- модернизацију и занављање наоружања и војне опреме,

- обуку и професионални развој,
- општу логистичку подршку и остала инвестициона улагања,
- одржавање постојећих, изградњу стационарних и опремање мобилним системима С4,
- планирање и управљање ресурсима одбране,
- израду и примјену системских докумената,
- планирање, аналитику и извјештавање,
- управљање персоналним ресурсима,
- управљање материјалним ресурсима.

2) *Имплементација обавеза из операција колективне безбједности*

За достизање овога специфичног циља потребно је планирати и реализовати програме садржане од пројеката који се односе на:

- учешће у НАТО, EU, UN и другим међународним операцијама,
- логистичку подршку снагама у операцијама колективне безбједности,
- обуку и провјеру јединица у припреми за операције колективне безбједности.

3) *Испуњавање обавеза из међународне сарадње и јачање војно-дипломатске препознатљивости БиХ у иностранству*

За достизање овога специфичног циља потребно је планирати и реализовати програме садржане од пројеката који се односе на:

- војно-дипломатско представљање БиХ у иностранству,
- испуњавање обавеза у оквиру НАТО /PfP,
- реализацију програма билатералне и мултилатералне сарадње у области одбране,
- испуњавање циљева вањске политике и међународних обавеза БиХ у области одбране.

Остварење визије, мисије и циљева институција одбране захтијева стално унапређење способности и спремности за одбрану државе - заштиту суверенитета, територијалног интегритета, политичке независности и међународног субјективитета БиХ, што укључује:

- унапређење способности и интегритета припадника институција одбране (имплементација „Прегледа одбране“ и „Плана развоја и модернизације Оружаних снага БиХ 2017.-2027.“, борбена спремност, обука и вјежбе, професионални развој и стручно-специјалистичко усавршавање, пријем особља у професионалну војну службу, увођење и интеграција резервног састава, транзиција персонала, измирење законских обавеза према припадницима институција одбране),
- провођење реформских активности у области одбране (имплементација Одлуке о величини, структури и локацијама Оружаних снага БиХ од 24.11.2016. године, по активацији MAP),
- унапређење логистичке подршке институција одбране (опремање наоружањем и другом опремом, снабдијевање и одржавање технике и материјалних средстава, одржавање, реконструкција и изградња објеката и инфраструктуре),
- обезбјеђење адекватног финансирања институција одбране и реализације одобреног буџета одбране,
- обезбјеђење ефикасног одбрамбеног планирања.

Извршење додијелиених задатака и испуњење државних циљева у области безбједности и одбране институције одбране ће реализовати уз пуно поштивање принципа законитости, ефикасности, економичности, рационалности, транспарентности и интероперабилности са НАТО.

У вршењу послова из надлежности, институције одбране ће остваривати сарадњу и координирати активности са министарствима и органима управе у БиХ, НАТО Штабом у Сарајеву и структурама НАТО у сједишту, снагама EU у БиХ (у даљем тексту: EUFOR) и структурама EU у сједишту, Уредом UN програма за развој (у даљем тексту: UNDP) у БиХ и Мисијом Организације за сарадњу и сигурност у Европи (у даљем тексту: OSCE) у БиХ, те регионалним, мултинационалним и иностраним сигурносним и одбрамбеним структурама и форумима. У складу са потребама, сарадња ће се реализовати са организацијама невладиног сектора.

ПОГЛАВЉЕ III. ПРИОРИТЕТИ ОДБРАМБЕНОГ ПЛАНИРАЊА

Процес одбрамбеног планирања се заснива на имплементацији законских рјешења у области одбране и одређивања исказаних у стратешким документима БиХ из области безбједности, одбране и вањске политике.

У овај процес, кроз адекватно финансијско планирање, требају бити укључене све релевантне институције БиХ. Кроз одбрамбено планирање, институције одбране требају обезбиједити:

- извршавање законских задатака и испуњавање циљева БиХ у области безбједности и одбране,
- стални развој и унапређење властитих одбрамбених способности које одговарају безбједносном окружењу и омогућавају извршење додијелих мисија (имплементација „Прегледа одбране“ и „Плана развоја и модернизације Оружаних снага БиХ 2017.-2027.“),
- висок ниво сарадње са НАТО и ЕУ и испуњавање обавеза БиХ на путу прикључивања у европске и евроатлантске интеграционе процесе,
- развој НАТО компатибилне и интероперабилне структуре снага усклађене са државним потребама и могућностима, укључујући развој способности за достизање циљева и одговор на пријетње у складу са актуелним НАТО Стратешким концептом,
- развој и унапређење способности за размјестивост снага у мисије у иностранству, ефикасну команду и контролу и одговарајуће капацитете за подршку операцијама,
- подршку способности снага кроз систем обуке, едукације и доктрине употребе снага,
- развој и унапређење одбрамбене сарадње.

Успјешно функционисање институција одбране и успјешне војне операције захтијевају адекватно финансирање, обучене, спремне, способне и мотивисане снаге, ефикасну организацију и вођење, правовремено и оптимално планирање те додјелу потребних ресурса.

У циљу извршења законских задатака и испуњавања државних циљева у области одбране, институције одбране ће планирати и реализовати активности према следећим приоритетима, укључујући одговарајућу алокацију средстава из буџета одбране како би се осигурала њихова реализација:

Одбрана државе

Примарни циљеви развоја и задаци институција одбране усмјерни су на пружање војне одбране БиХ и њеним држављанима у случају напада. Постизање способности и спремности за реализацију ових задатака су приоритетне, те у овој области са највећим значајем планирати и провести следеће активности:

- обезбиједити стабилно годишње финансирање институција одбране и реализацију програмско-планских одбрамбених активности,
- обезбиједити способности и спремност институција одбране за одговор на безбједносне и одбрамбене изазове, ризике и пријетње на ефикасан и економичан начин. Наставити са активностима изградње мобилних, обучених, опремљених и мотивисаних оружаних снага, те са активностима достизања захтијеваних нивоа обучености, кондиционирања и периодичне провјере обучености команди и јединица Оружаних снага БиХ,
- имплементирати план мјера за отклањање недостатака и обезбјеђење борбене спремности Оружаних снага БиХ најмање оцјене Ц-3 („ДОБАР”). Дефинисати задатке и начин употребе свих одбрамбених структура кроз развој доктринарних и осталих докумената. Анализирати стање и вршити израду докумената из области величине, структуре и локација Оружаних снага БиХ и ажурирања књига личне и материјалне формације Оружаних снага БиХ. Обезбиједити извршење процјене војно-политичког окружења БиХ и израду, ажурирање и имплементацију докумената система одбране. Обезбиједити изградњу нових и одржавање постојећих система С4, те развој способности и капацитета за одбрану у случају *cyber* напада. Наставити са активностима уређења пуковског система Оружаних снага БиХ, те обезбиједити увођење и потпуну интеграцију резервног састава у структуру Оружаних снага БиХ,

- развијати способности и капацитете за обезбјеђење суверенитета и надзор зрачног простора, укључујући сарадњу са надлежним структурама у БиХ те сарадњу и усвајање стандарда НАТО и EU у овој области. У том циљу, отпочети активности на набавци система за надзор ваздушног простора и опреме за пренос и интеграцију података у центре командовања и контроле,
- у областима професионалног развоја, управљања каријером и управљања људским ресурсима унаприједити систем школовања, обуке и стручног усавршавања припадника институција одбране, посебно у сегменту стручно-специјалистичке едукације и обуке. Посебну пажњу посветити пројекту школовања официра ваздухопловне специјалности. Наставити са имплементацијом Перспектива програма транзиције и збрињавања персонала и Политике заштите менталног здравља и психосоцијалне асистенције. Обезбиједити развој ефикасног система одржавања одобреног процента попуне институција одбране и квалитетне замјене персонала којем престаје служба кроз унапређење процедура и капацитета за пријем, обуку, едукацију и вођење кроз каријеру. Обезбиједити рјешавање радно-правних и других статусних питања припадника институција одбране и остварење сарадње са надлежним институцијама у овој области. У континуитету пратити и анализирати стање и проводити активности из области родне равноправности у институцијама одбране,
- у области етике и професионализма, наставити са активностима превенције и борбе против корупције, јачања интегритета у институцијама одбране, развоја и унапређења инспекцијских капацитета у институцијама одбране, те уочавања и отклањања појава које штете моралу, ефикасности и угледу институција одбране,
- обезбиједити изградњу ефикасног војно обавјештајно-безбједносног система и наставити са реализацијом активности војно-обавјештајне подршке мисијама и задацима Оружаних снага БиХ, са тежиштем на операције подршке миру. Интезивирати сарадњу са Обавјештајно-безбједносном агенцијом БиХ у циљу ефикасног кориштења расположивих државних обавјештајних ресурса. Побољшати информатичко-комуникацијске могућности у циљу бржег протока обавјештајних података. Интезивирати сарадњу и размјену података кроз реализацију обавеза из безбједносних споразума са НАТО и EU, као и кроз билатералне и мултилатералне облике војно-обавјештајне сарадње. Интезивирати активности безбједносне заштите и побољшања мјера безбједности на локацијама Оружаних снага БиХ, те наставити са стварањем услова за обуку припадника војно-обавјештајног рода,
- обезбиједити реализацију активности из области правних послова, протоколарних активности, општинских и заједничких послова подршке институција одбране, те послова из области писарнице-архиве и рјешавања архивске грађе,
- обезбиједити медијску презентацију и афирмацију одбрамбеног система кроз транспарентно информисање јавности о реализованим активностима и евроатлантским интеграцијама, те обезбиједити развој концепта персоналних комуникација и информација у институцијама одбране,
- континуирано подузимати мјере и активности вјерских служби у институцијама одбране с циљем остваривања вјерских слобода, организовања вјерског живота и задовољавања вјерских потреба припадника институција одбране у складу са специфичностима сваке од вјера,
- размотрити могућност регулисања животног осигурања и побољшања здравствене заштите припадника Оружаних снага БиХ,
- наставити са пројектом смјештаја војних лица у касарне, укључујући израду пројектне документације, пренамјену и прилагођавање објеката у касарнама,
- у циљу унапређења функционалности одбрамбеног система ажурирати постојеће и вршити израду нових правних прописа и других докумената у одбрамбеном систему. Наведено укључује потребу елиминисања колизија у законским рјешењима на државном и ентитетским нивоима која имају утицаја на област одбране,
- интересорне активности из области безбједности и одбране проводити у сарадњи са надлежним институцијама и органима у БиХ, те релевантним међународним и иностраним актерима.

Реформске активности

У циљу даљег развоја и унапређења функционисања институција одбране, тежишно развоја способности и спремности Оружаних снага БиХ, обезбједити наставак реформских активности у одбрамбеном систему. Ове активности проводити кроз реализацију Плана имплементације документа „Преглед одбране“ и Акционог плана имплементације „Плана развоја и модернизације Оружаних снага БиХ 2017.-2027.“.

Реформске активности проводити према следећем:

- до активирања МАР, провести неопходне припремне радње за имплементацију Одлуке о величини, структури и локацијама Оружаних снага БиХ од 24.11.2016. године. По активирању МАР, наставак реформских активности обезбједити кроз имплементацију наведене одлуке,
- реформски процес развоја институција одбране проводити кроз реализацију активности из ФАЗЕ-2 Плана имплементације документа „Преглед одбране“. Између осталог, овај процес ће захтијевати имплементацију нове организацијске структуре Министарства одбране БиХ, имплементацију нове личне и материјалне формације Оружаних снага БиХ, припрему и инфраструктурно уређење перспективних локација за размјештај команди и јединица Оружаних снага БиХ, дислокацију материјално-техничких средстава на перспективне локације, припрему локација које су оглашене неперспективним за предају цивилним органима,
- у складу са усвојеним реформским рјешењима, покренути активности измјена и допуна постојећих и израде нових правних прописа из области одбране,
- у континуитету вршити анализу мисија Оружаних снага БиХ, капацитета за њихову имплементацију и приуштивности структуре снага. Са циљем достизања потребних способности и оптимизације Оружаних снага БиХ, интензивирати реформу у систему одбране и постизање реформских циљева на путу за придруживање НАТО,
- реформске активности проводити у сарадњи са НАТО, имајући у виду реформска искуства НАТО/PfP земаља и специфичности БиХ,
- у оквиру имплементације реформских рјешења из претходне реформе у области одбране, наставити са имплементацијом Споразума о коначном располагању свим правима и обавезама на покретној имовини која ће и даље служити за потребе одбране, имплементацијом Плана враћања остале покретне војне имовине владама ентитета, те активностима на рјешавању вишкова наоружања и МиМЕС, укључујући сарадњу кроз техничке аранжмане и пројекте са партнерским организацијама и државама,
- реализација пројеката и задатака из Акционог плана имплементације „Плана развоја и модернизације Оружаних снага БиХ 2017.-2027.“, поред средстава у буџету одбране, захтијеваће додатне изворе финансирања. Стога реализација наведеног плана, поред неопходности правовременог планирања и потпуне реализације буџета одбране, захтијева provedбу одобрених и припрему нових вишегодишњих пројеката капиталних улагања у области одбране. У том циљу, неопходно је у сарадњи са надлежним институцијама БиХ обезбједити provedбу одобрених и израду и одобравање нових вишегодишњих пројеката капиталних улагања, укључујући обезбјеђење потребних финансијских средстава за реализацију активности према приоритетима и динамици „Плана развоја и модернизације Оружаних снага БиХ 2017.- 2027.“ Од наведеног зависи одржавање и унапрјеђење оперативних способности Оружаних снага БиХ за извршење законских задатака и додијелених мисија.

При утрошку одобрених финансијских средстава за реализацију Акционог плана имплементације „Плана развоја и модернизације Оружаних снага БиХ 2017.-2027.“, тежиште дати на следеће приоритете:

- у периоду 2017.-2021. година: средства транспорта (хеликоптери, моторна возила, лако оклопно возило пјешадије-точкаши), опремање декларисаних јединица, набавка опреме за борбу против тероризма и помоћи цивилним структурама власти,

- у периоду 2021.-2027. година: средства транспорта (хеликоптери и моторна возила), противоклопна средства, средства зрачног осматрања и јављања, инжињеријска средства, набавка опреме за борбу против тероризма и помоћи цивилним структурама власти.

NATO/PfP и операције подршке миру

Стратешки вањско-политички циљ БиХ је чланство у НАТО. Тежиште дјеловања у наредном периоду усмјерити на достизање претпоставки за приступање НАТО, кроз реализацију следећих активности:

- обезбиједити испуњавање свих обавеза БиХ у оквиру НАТО интеграцијског процеса, са тежиштем на имплементацији постојећих механизма сарадње БиХ-NATO: PАРP и IPАР,
- обезбиједити партиципацију у НАТО структурама, NATO/PfP обуци и вјежбама, те координацију у припремама NATO/PfP активности у БиХ,
- интензивирати књижење перспективне непокретне војне имовине на БиХ - услов за MAP,
- наставити са активностима постизања интероперабилности елемената одбрамбеног система са снагама NATO и са имплементацијом PG преузетих кроз PАРP. Обезбиједити идентификацију декларисаних снага за учешће у NATO вођеним операцијама и имплементацију Концепта оперативних способности (у даљем тексту: OCC E&F). Модернизација снага и достизање интероперабилности са снагама NATO биће дугорочан процес, те као стални задатак подузимати активности у циљу усвајања NATO норми и уобичајене праксе,
- у континуитету разматрати могућност упућивања опремљених и обучених припадника и јединица Оружаних снага БиХ у операције подршке миру. Оружане снаге БиХ су једна од најзначајнијих институција БиХ за пружање доприноса глобалној безбједности и овај допринос, поред учешћа у NATO вођеним операцијама, реализовати кроз учешће обучених и опремљених контингента Оружаних снага БиХ у UN мисијама, EU операцијама управљања кризама и другим међународно одобреним активностима у иностранству. У том циљу, дефинисати организацију и опремити до 40% персонала Оружаних снага БиХ на начин који ће омогућити њихово упућивање у зоне операција у иностранству. Кроз процес оспособљавања, којем ће циљ бити достизање пуне оперативне способности јединица, Оружане снаге БиХ ће тежити да стално имају ангажоване или у готовости за упућивање у операције у иностранству до 8% снага,
- наставити са реализацијом активности везаним за чланство у регионалним иницијативама које имају за циљ изградњу кредибилних капацитета на путу ка NATO,
- обезбиједити учешће Оружаних снага БиХ у међународним војним вјежбама.

Помоћ цивилним органима

У циљу испуњавања законског задатка пружања помоћи цивилним органима у реаговању на природне и друге катастрофе и несреће, као и доприноса у изградњи стабилног и безбједног окружења и другим активностима подршке цивилним органима у складу са законом, те у циљу афирмације Оружаних снага БиХ реализовати следеће активности:

- наставити са развојем способности, спремности и капацитета за пружање војне помоћи цивилним органима у реаговању на природне и друге несреће, деминирању и у борби против тероризма, те обезбиједити ефикасну реализацију ових активности. Посебан акценат дати на набавци потребне опреме и средстава, те на развоју способности извођења заједничких операција, а потом и мултинационалних операција. Да би се адекватно подржале ове операције и пружио што успјешнији одговор Оружаних снага БиХ на кризне ситуације, развити способности и капацитете даљинског преноса слике у реалном времену. У том смислу, отпочети активности на идентификацији потреба и по могућности набавци и инсталацији опреме за даљински пренос слике у реалном времену, укључујући беспилотне летјелице,
- задржати тренд увећања деминираних површина у БиХ од стране Оружаних снага БиХ, те планирати повећање доприноса у деминирању и унапређење обуке и сарадње у области хуманитарног деминирања, укључујући сарадњу на регионалном нивоу,

- област пружања војне помоћи цивилним органима и цивилно-војне сарадње уредити нормативним, концептуалним, доктринарним и планским документима, те изградњом система координације,
- разматрати могућности контролисаног стављања на располагање одговарајућих ресурса и капацитета Оружаних снага за потребе цивилних органа,
- у складу са Стратегијом БиХ за превенцију и борбу против тероризма 2015.-2020. година, подузети активности на доградњи Плана цивилно-војне сарадње у одговору на тероризам.

Операције и обука

У циљу успјешног извођења операција Оружаних снага БиХ, те ефикасне обуке као предуслова успјешних операција, посебну пажњу посветити:

- припреми припадника Оружаних снага БиХ за учешће у операцијама подршке миру и другим активностима у иностранству,
- развоју пилотског и другог ваздухопловног кадра,
- оспособљавању за противминско дјеловање у БиХ и уништавање НУС, укључујући структуисање Центра за противминско дјеловање и НУС/EOD Оружаних снага БиХ,
- развоју способности и капацитета за пружање војне помоћи цивилним органима у реаговању на природне и друге несреће и за друге активности помоћи цивилним органима,
- развоју способности и капацитета за извођење ваздушне медицинске евакуације и активности трагања и спашавања,
- имплементацији РГ усмјерених на операције и обуку,
- усвајању и примјени оцјењивања спремности Оружаних снага БиХ у складу са ОСС E&F, континуираном ажурирању постојећих и изради нових докумената из области операција и обуке са циљем достизања НАТО интероперабилности,
- подузимању мјера и активности по питању опремања и обучавања јединица Оружаних снага БиХ у циљу стварања свих потребних предуслова за провођење процеса оцјене интероперабилности ВВГ (борбене групе нивоа батаљона) од стране НАТО кроз ОСС E&F у периоду 2019-2023. година, што укључује 8 % Оружаних снага БиХ.

Обуку, едукацију и вјежбе Оружаних снага БиХ у земљи и иностранству реализовати кроз следеће главне активности:

- професионални развој, школовање и стручно-специјалистичко усавршавање,
- извођење вјежби команди и јединица, укључујући НАТО/PfP вјежбе,
- индивидуална и колективна обука са циљем развоја способности и спремности за извршавање законских задатака и додијелених мисија,
- предупутне обуке јединица у циљу развијања способности за учешће у операцијама подршке миру,
- реализација заједничке војне обуке са мултинационалним батаљонима EUFOR (MnB EUFOR),
- реализација обуке са Одјелењем за оспособљавање и обуку EUFOR (CBTD EUFOR) и мобилним тимовима за обуку (МТТ),
- праћење борбене спремности,
- учење страних језика, тежишно енглеског, са акцентом на персонал и јединице за операције подршке миру,
- обука у кориштењу информационих технологија,
- едукација и обука специјалиста за односе с јавношћу,
- развој и унапређење посебних способности Оружаних снага БиХ за учешће у НАТО вођеним операцијама.

Међународна сарадња

У циљу афирмације Оружаних снага БиХ као инструмента вањске државне политике, реализовати следеће активности:

- обезбиједити упућивање у постојећу и проширење мреже војно-дипломатског представљања БиХ у иностранству, те интензивирати активности на успостави и попуни позиција војног представљања БиХ у међународним безбједносним и одбрамбеним организацијама и другим државама,
- интензивирати постојећу и планирати проширење одбрамбене сарадње. У континуитету обезбиједити испуњавање међународних обавеза БиХ у складу са важећим споразумима у области одбране, те испуњавање обавеза према међународним, мултинационалним и регионалним безбједносним и одбрамбеним организацијама. У том циљу, обезбиједити учешће у раду међународних, мултинационалних и иностраних безбједносних и одбрамбених организација и структура, са посебним акцентом на јачање регионалне и сарадње са сусједима у области одбране кроз учешће и реализацију обавеза у оквиру регионалних иницијатива, форума, организација и структура. У поступку разматрања понуда за помоћ институцијама одбране БиХ у оквиру билатералних и мултилатералних програма сарадње, помоћ усмјеравати према приоритетима из Смјерница,
- у оквиру активности провођења инспекцијског режима, режима провјере и посматрачких летова, у складу са одредбама Споразума о субрегионалној контроли наоружања, Бечког документа 2011 и Уговора о отвореном небу, планирати извршење пасивних квота у БиХ и активних квота у иностранству. Планирати учешће у раду тијела за реализовање обавеза из области контроле наоружања и мјера за изградњу повјерења и безбједности. Планирати финансијска средства за потребе испуњавања међународних обавеза у овој области. Обезбиједити реализацију активности у оквиру имплементације обавеза на спрјечавању ширења оружја за масовно уништавање,
- унаприједити сарадњу у свим областима од значаја за одбрамбени систем са НАТО Штабом у Сарајеву, Делегацијом ЕУ у БиХ, Главном командом ЕУFOR, Мисијом OSCE у БиХ и Уредом UNDP у БиХ. Стварање стабилног и безбједног окружења, окончање мисије ЕУ у БиХ и преузимање одговорности за властиту безбједност, један је од општебезбједносних циљева БиХ и услова за даље европске и евроатлантске интеграције. У том циљу, обезбиједити реализацију послова из области европских и евроатлантских интеграција БиХ. У циљу остваривања пуне компетенције одбрамбеног система, развијати и демонстрирати способности институција одбране БиХ у областима у којима је извршен пријенос надлежности са ЕУFOR, омогућити даљи пријенос надлежности са ЕУFOR на институције одбране, остварити интензивну сарадњу и подршку активностима ЕУFOR, те пружити помоћ институцијама БиХ у преносу надлежности са ЕУFOR. Интензивну сарадњу са ЕУFOR наставити у областима обуке Оружаних снага БиХ, кориштења локација Оружаних снага БиХ за потребе ЕУFOR и у другим областима.

Логистика

Развијен и јасно структурисан логистички систем предуслов је ефикасног функционисања институција одбране и реализације законских задатака и додијелиених мисија. У овој области реализовати следеће активности:

- осигурати развој и побољшање логистичког система и логистичке подршке у институцијама одбране, укључујући промјену структуре и развој НАТО компатибилног логистичког система. У том циљу, обезбиједити процесно оријентисан развој поузданог и прилагодљивог логистичког система, уз израженију мобилност капацитета теренске логистике и ефикасније управљање животним циклусом технике,
- у континуитету обезбиједити извршење основних циљева и задатака логистичког система: логистичка спремност и непрекидност функционисања логистичке подршке; рационализација логистичке подршке обједињавањем сродних логистичких дјелатности и примјеном нових организацијских рјешења; оптимизација логистичких процеса развојем логистичких стандарда и критерија, кодификације, контроле квалитета те аутоматизације процеса размјене логистичких информација; побољшање система

управљања залихама и ланцем снабдјевања; одржавање средстава у складу са захтјевима спремности;

- наставити са активностима унапређења система јавних набавки и извршења Плана набавки,
- обезбиједити реализацију активности: рјешавања правних и техничких питања везаних за перспективне локације и њихову укњижбу на БиХ; предаје неперспективних локација и имовине цивилним структурама; уклањања нестабилне муниције и рјешавања вишкова наоружања, МиМЕС и војне опреме. Интезивирати активности на имплементацији Споразума о коначном располагању свим правима и обавезама над имовином која ће и даље служити за потребе одбране,
- обезбиједити опремање у складу са Планом развоја и модернизације Оружаних снага БиХ. Тежиште у логистичкој подршци испољити на снабдијевању и попуни Оружаних снага БиХ средствима класе I-X, те на одржавању и оправци објеката, инфраструктуре, борбене и неборбене технике и материјалних средстава. Посебну пажњу посветити реализацији пројеката: набавке нових и побољшања оперативности постојећих моторних возила; набавке опреме за извршење задатака помоћи цивилним органима у реаговању на природне и друге несреће; набавке нових и ремонту, модернизацији и опремању рентабилних хеликоптера за потребе извршења задатака унутар и изван БиХ,
- наставити са редукцијом и консолидацијом локација Оружаних снага БиХ, модернизацијом, одржавањем, реконструкцијом, изградњом и другим активностима интегрисаног управљања локацијама, објектима и инфраструктуром. Трошкови из ове области који ће значајно оптеретити буџет одбране су: реализација активности на смањењу броја локација за складиштење наоружања и МиМЕС; оправка и одржавање објеката и инфраструктуре укључујући обезбјеђење средстава за планско одржавање и за хитне интервенције; промјена намјене објеката; набавка опреме; прилагођавање НАТО нормама; напуштање локација; трошкови одржавања неперспективних локација,
- обезбиједити имплементацију НАТО норми у области уређења локација, складиштења наоружања, МиМЕС и опреме, те у области управљања и одржавања објеката и инфраструктуре, укључујући реконструкцију и модернизацију складишта и објеката. Наставити са имплементацијом пројеката SECUP/EXPLODE које проводи OSCE и UNDP везано за унапређење стандарда безбједности на локацијама за складиштење наоружања и МиМЕС,
- наставити са планирањем стандардизације и активностима у оквиру Националног кодификацијског бироа БиХ. Интезивирати процес модернизације наоружања и опреме Оружаних снага БиХ, укључујући редукцију застарјелих и увођење савремених средстава те дефинисање главних оперативних система наоружања и опреме. Наставити са активностима набавке: система за С4; опреме за подршку активностима на трагању и спасавању; средстава и опреме за подршку активностима АБХО; опреме за подршку активностима деминирања и уништавања НУС-а; средстава за пружање медицинске подршке. Набавку опреме вршити у складу са захтјевима НАТО интероперабилности,
- наставити са дефинисањем потреба међународне помоћи у области логистике, посебно кроз сарадњу са Сједињеним Америчким Државама кроз програм сарадње са страним војскама (FMS), те помоћ у формирању стратешких резерви и аутоматизованог управљања залихама материјалних средстава класе V,
- наставити са израдом потребне пројектне и техничке документације и реализацијом активности из области свих логистичких функција.

Финансије и буџет

Успјешна реализација активности захтијева адекватно финансирање, те је у складу са законским надлежностима непоходно обезбиједити стабилно годишње финансирање институција одбране БиХ и реализацију одбрамбених активности према Програму рада Министарства одбране. У наведеном циљу, реализовати следеће активности:

- буџет одбране прилагодити расположивим средствима равнајући се фискалним ограничењима и економским могућностима БиХ, на основу чега креирати финансирање

одбране на дужи период те са потенцијалном стопом раста бруто друштвеног производа (у даљем тексту: БДП) тежити повећању буџета одбране,

- успоставити листу приоритета финансирања имајући у виду програмске приоритете, међународне обавезе БиХ и очекиване НАТО интеграцијске процесе. Имајући у виду ограничења у додјели средстава за потребе одбране, приликом пројекције буџета одбране за 2019. годину настојати обезбиједити следећу орјентациону структуру удјела средстава у истом: персонални трошкови 80%; оперативни трошкови 15%; развојни пројекти, опремање и модернизација 5%.
- обезбиједити постепено повећање удјела средстава у структури буџета одбране за оперативне трошкове и развојне пројекте, опремање и модернизацију. На годишњем нивоу, кроз инсистирање на повећању буџета одбране настојати обезбиједити смањење удјела персоналних трошкова у истом за 3,5% - 4,5%, те у периоду до 2021. године настојати обезбиједити следећу структуру удјела средстава у буџету одбране: персонални трошкови 70%; оперативни трошкови 20%; развојни пројекти, опремање и модернизација 10%. Жељени циљ структуре буџета за одбрану је око 65% за персоналне трошкове, око 20% за оперативне трошкове и око 15% за развојне пројекте, опремање и модернизацију. Жељени циљ издвајања средстава за потребе одбране је 2% БДП, у складу са препорукама НАТО.
- обезбиједити реализацију одобреног буџета одбране према планираној динамици, те у том циљу израдити потребне оперативне планове и вршити стално праћење извршења буџета,
- обезбиједити благовремену припрему програма финансирања, адекватно програмско праћење извршења буџета, развијање трогодишњег оквира расхода, израду буџетског захтјева, имплементацију Концепта и процедура СППБИ и даљи развој елемената овог система,
- обезбиједити израду и ажурирање нормативних и других докумената којима се уређује област материјално-финансијског пословања, дефинисање потреба, успостава софтвера и хардверске подршке за обрачун плата и накнада, вођење материјалног пословања и финансијске транспарентности у области одбране,
- обезбиједити развој и унапређење система интерне контроле и ревизије у институцијама одбране кроз: израду Студије ризика и управљање ризицима; израду Стратешког плана за период од 3 године; израду и имплементацију докумената интерне ревизије; извршавање ревизије; координацију рада са екстерном ревизијом; координацију у изради Интегралног акционог плана по извјештајима екстерне ревизије.

Одбрамбено планирање

Достизање пуне функционалности и оперативности свих елемената одбрамбеног система захтјева успоставу ефикасног система одбрамбеног планирања. Уређење наведене области реализовати кроз следеће активности:

- наставити са имплементацијом СППБИ и свеобухватним дефинисањем НАТО компатибилног процеса одбрамбеног планирања. Кроз СППБИ омогућити транспарентно планирање и буџетирање одбране и адекватну координацију између институција БиХ укључених у процес планирања. Уз стабилно буџетирање, кроз СППБИ настојати обезбиједити поуздану финансијску процјену за период од пет година,
- у складу са документом „Преглед одбране“ ажурирати или израдити потребне документе у систему одбрамбеног планирања. У континуитету обезбиједити праћење и ревизију садржаја одобрених докумената, при чему PARP Процјену интегрисати у редовни систем одбрамбеног планирања и користити за израду и ажурирање планских докумената. PARP алате користити као основне механизме одбрамбеног планирања,
- унаприједити стратешко планирање у институцијама одбране. У циљу јачања капацитета одбрамбених институција за израду јавних политика и управљања јавним финансијама те повезивања фазе планирања и програмирања у СППБИ, унаприједити краткорочно и средњорочно стратешко планирање кроз израду и примјену Годишњег програма рада Министарства одбране БиХ и Средњорочног плана рада Министарства одбране БиХ у складу са прописима Вијећа министара БиХ и утврђеном методологијом.

ПОГЛАВЉЕ IV. БУЏЕТСКИ ПРИОРИТЕТИ

Уз ограничене ресурсе који су на располагању институцијама одбране, процес одбрамбеног планирања треба бити усмјерен на кључне приоритете како би се остварили државни циљеви у области одбране. С тим у вези, приликом планирања активности и трошкова за њихову реализацију неопходно је буџетске приоритете класификовати и планирати према следећим приоритетима:

Приоритет 1. Обавезни трошкови

Ови трошкови морају бити обавезно у цјелости планирани и буџетски подржани ради обезбјеђења основног функционисања одбрамбеног система БиХ:

- плате, доприноси и накнаде,
- измирење фиксних и режијских трошкова и услуга,
- основно снабдијевање (прехрамбени артикли, гориво, мазиво, униформе и друго снабдијевање неопходно за основно функционисање),
- основно и приоритетно опремање (опрема неопходна за извршење мисија у иностранству, деминирање и друго опремање неопходно за основно функционисање),
- основно одржавање (одржавање средстава, опреме, објеката, инфраструктуре, технике и друго одржавање неопходно за основно функционисање),
- основна индивидуална и колективна обука Оружаних снага БиХ,
- опремање у складу са „Планом развоја и модернизације Оружаних снага БиХ“,
- транзиција и збрињавање персонала,
- заштита менталног здравља.

Приоритет 2. Функционални трошкови

Ове трошкове потребно је обавезно планирати, при чему њихова реализација зависи од одобреног буџета одбране, ради обезбјеђења потпуног функционисања одбрамбеног система БиХ заснованог на постојећим законским и другим обавезама:

- остало опремање, одржавање, изградња и набавка,
- области обуке Оружаних снага БиХ (институционална и оперативна обука),
- школовање и усавршавање,
- деминирање,
- развој нових способности и подизање нивоа спремности ради испуњавања РГ,
- испуњавање међународно преузетих обавеза БиХ, укључујући НАТО/РФР обавезе,
- учешће Оружаних снага БиХ у операцијама подршке миру,
- пружање помоћи цивилним органима,
- војно представљање БиХ и развој међународне сарадње,
- рјешавање вишкова наоружања, МиМЕС и војне опреме Оружаних снага БиХ,
- развој информacionих система,
- редукција и консолидација локација Оружаних снага БиХ,
- задовољавање вјерских потреба,
- јачање интегритета припадника институција одбране и борба против корупције,
- медијска презентација и афирмација одбрамбеног система БиХ,
- трошкови функционисања пуковског система Оружаних снага БиХ.

Приоритет 3. Развојни трошкови

Ове трошкове обавезно је планирати кроз вишегодишње пројекте ради достизања потребне ефикасности и спремности одбрамбеног система БиХ:

- развој нових способности и подизање нивоа спремности Оружаних снага БиХ,
- стандардизација и модернизација наоружања и војне опреме,
- модернизација објеката, инфраструктуре и технике,
- увођење резервног састава Оружаних снага БиХ.

ПОГЛАВЉЕ V. ЗАКЉУЧАК

БиХ проводи значајне реформске активности у области одбране како би институције одбране и њен најважнији оперативни дио, Оружане снаге БиХ, биле приуштивне, релевантне и дјелотворне компоненте њене безбједносне, одбрамбене и вањске политике.

Предстојеће обавезе у оквиру овог процеса, у складу са усвојеним “Прегледом одбране“ и „Планом развоја и модернизације Оружаних снага БиХ 2017.-2027.“, као и усвојеном Одлуком о величини, структури и локацијама Оружаних снага БиХ од 24.11.2016. године, укључују даљу изградњу одбрамбених способности, тежишно развој модерних и НАТО интероперабилних Оружаних снага БиХ спремних да у пуном капацитету извршавају законом дефинисане задатке и испуне циљеве Безбједносне политике БиХ и Одбрамбене политике БиХ.

Институције одбране не смију дозволити неуспјех у процесу прилагођавања своје структуре и способности државним потребама и захтјевима савременог окружења. Из наведеног разлога, пред институције одбране се намеће императив сталног усавршавања и јачања способности. Од наведеног зависи будућност БиХ у окриљу НАТО, европске и међународне заједнице.

Институције одбране ће програмским и планским документима детаљно разрадити дефинисане приоритете из Смјерница. За све приоритете дефинисаће начин и динамику реализације, те потребна финансијска средства која ће у складу са потребама и могућностима адекватно образложити и планирати за потребе израде буџета одбране.

Поред дефинисаних приоритета, институције одбране ће у наредном периоду реализовати и друге активности из надлежности у складу са конкретним околностима војно-политичког окружења, захтјевима колективних система одбране и властитим потребама и могућностима. На крају буџетске године, приоритете из Смјерница користити за оцјењивање извршења буџета одбране.

Број: 06-03-8-5-3/18
Сарајево, 08.01.2018. године

МИНИСТАР

Марина Пендеш

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo odbrane-obrane

Босна и Херцеговина
Министарство одбране

SMJERNICE ZA OBRAMBENO PLANIRANJE

SADRŽAJ

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE.....	1
1. Svrha.....	1
2. Cilj.....	1
3. Primjenjivost	1
4. Odgovornosti.....	1
5. Reference.....	1
POGLAVLJE II. VOJNO-POLITIČKI ASPEKTI	3
1. Vojno-politički okvir.....	3
2. Ciljevi u oblasti obrane	4
3. Vojna strategija	4
4. Vizija, misija i ciljevi institucija obrane.....	5
POGLAVLJE III. PRIORITETI OBRAMBENOG PLANIRANJA	7
<i>Obrana države</i>	7
<i>Reformske aktivnosti</i>	9
<i>NATO/PfP i operacije potpore miru</i>	10
<i>Pomoć civilnim strukturama</i>	10
<i>Operacije i obuka</i>	11
<i>Međunarodna suradnja</i>	12
<i>Logistika</i>	12
<i>Financije i proračun</i>	13
<i>Obrambeno planiranje</i>	14
POGLAVLJE IV. PRORAČUNSKI PRIORITETI.....	15
POGLAVLJE V. ZAKLJUČAK.....	16

Temeljem članka 16., 20. i 61. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02 i 102/09) i članka 13. i 15. Zakona o obrani Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 88/05), donosim

SMJERNICE ZA OBRAMBENO PLANIRANJE

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

1. Svrha

Svrha Smjernica za obrambeno planiranje (u daljem tekstu: Smjernice) je osiguranje jedinstvenog i transparentnog pristupa poslovima obrambenog planiranja u Ministarstvu obrane Bosne i Hercegovine i Oružanim snagama Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: institucije obrane), usmjeravanje Sustava planiranja, programiranja, proračuna i izvršenja (u daljem tekstu: SPPBI) i ocjenjivanje izvršenja proračuna obrane.

2. Cilj

Smjernicama se definiraju prioritetne aktivnosti i opće upute za planiranje i racionalnu uporabu resursa institucija obrane u periodu 2019.- 2023. godina, radi osiguranja njihovog efikasnog funkcioniranja na kratkoročnom i srednjoročnom temelju. Smjernice služe za omogućavanje uvida u prioritetne aktivnosti institucija obrane i poboljšanje koordinacije u realiziranju istih.

3. Primjenjivost

Smjernice se primjenjuju u institucijama obrane.

4. Odgovornosti

Za ažuriranje Smjernica na godišnjoj osnovi odgovoran je Sektor za politiku i planove. Organizacijske cjeline Ministarstva obrane Bosne i Hercegovine i Zajednički stožer Oružanih snaga Bosne i Hercegovine iz svoje nadležnosti odgovorni su za definiranje prioriteta, aktivnosti i zadaća u Smjernicama, njihovu ugradnju u programske, planske i druge dokumente, te za predlaganje proračunskih sredstava za njihovo realiziranje.

5. Reference

Referentni dokumenti za razvoj Smjernica su sljedeći propisi i dokumenti Bosne i Hercegovine i institucija odbrane:

- 1) Zakon o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10 i 40/12),
- 2) Zakon o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02 i 102/09),
- 3) Zakon o deminiranju u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 5/02),
- 4) Zakon o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12, 6/13 i 19/16),
- 5) Zakon o radu u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 26/04, 7/05, 48/05, 60/10 i 32/13),
- 6) Zakon o obrani Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 88/05),
- 7) Zakon o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 88/05, 53/07, 59/09, 74/10, 42/12 i 41/16),

- 8) Zakon o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, policijskih službenika, državnih službenika i ostalih zaposlenika u operacijama potpore miru i drugim aktivnostima u inozemstvu ("Službeni glasnik BiH", br. 14/05),
- 9) Okvirni Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesreća u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 50/08),
- 10) Zakon o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 39/09),
- 11) Zakon o javnim nabavama („Službeni glasnik BiH“, broj: 49/04, 19/05, 52/05, 8/06, 24/06, 70/06, 12/09, 60/10 i 39/14),
- 12) Odluka o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, broj: 01-011-1110-6/06 od 05.07.2006. godine (u daljem tekstu: Odluka), odluke o izmjenama i dopunama Odluke broj: 01-011-69-61/08 od 17.01.2008. godine, broj: 01-011-618-6/08 od 18.03.2008. godine, broj: 01-011-1828-21/08 od 29.07.2008. godine, broj: 01-50-1-1067-10/12 od 18.04.2012. godine, broj: 01-50-1-3666-41/12 od 12.12.2012. godine, broj: 01-50-1-2919-20/15 od 02.02.2015. godine i broj: 01-50-1-32-17/16 od 12.01.2016. godine, te Odluka o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, broj: 01-50-1-4629-29/16 od 24.11.2016. godine,
- 13) Odluka o usvajanju dokumenta „Pregled obrane“ i „Plan razvoja i moderniziranja Oružanih snaga Bosne i Hercegovine“, broj:01-50-1-4629-30/16 od 24.11.2016. godine,
- 14) Zaključak o usvajanju Plana implementiranja dokumenta „Pregled obrane“ i Akcijskog plana za implementiranje „Plana razvoja i moderniziranja Oružanih snaga Bosne i Hercegovine 2017.-2027.“, broj: 01-50-1-374-1/17 od 01.02.2017. godine,
- 15) Opći pravci i prioriteti za provođenje vanjske politike Bosne i Hercegovine, broj: 01-645-30/03 od 26.03.2003. godine,
- 16) Sirurnosna politika Bosne i Hercegovine, broj: 01-011-142-35-1/06 od 08.02.2006. godine,
- 17) Obrambena politika Bosne i Hercegovine, broj: 01-011-2978-51/08 od 26.11.2008. godine,
- 18) Strategija Bosne i Hercegovine za prevenciju i borbu protiv terorizma 2015.-2020. godina, usvojena na 14. sjednici Vijeća ministara Bosne i Hercegovine dana 08.07.2015. godine,
- 19) Doktrina Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, broj: 06-03-30-2315-4/17 od 13.06.2017. godine,
- 20) Doktrina obuke Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, broj: 06-03-30-1906/16 od 21.04.2016. godine,
- 21) Politika upravljanja obrambenim resursima, broj: 12-03-8-6698/08 od 11.12.2008. godine,
- 22) Politika obrambenog planiranja, broj: 06-03-3-728/09 od 16.01.2009. godine,
- 23) Politika obuke i vojne edukacije Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, broj: 06-03-4-541/16 od 26.01.2009. godine,
- 24) Smjernice za obrambeno planiranje, broj: 06-03-8-495/17 od 27.01.2017. godine,
- 25) Koncept i procedure Sustava planiranja, programiranja, proračuna i izvršenja, broj: 12-16-1-5836/08 od 21.10.2008. godine,
- 26) Uputstva Stranama Zapovjednika EUFOR-a, Izmjena 25 od 01.06.2008. godine,
- 27) dokumenti izrađeni u okviru suradnje sa Sjeverno atlantskim savezom (u daljem tekstu: NATO) i NATO Programa Partnerstvo za mir (u daljem tekstu: NATO/PfP): Prezentacijski dokument (u daljem tekstu: PD), Intezivirani dijalog sa NATO (u daljem tekstu: ID), Proces planiranja i revizije (u daljem tekstu: PARP), Individualni partnerski akcijski plan (u daljem tekstu: IPAP), Akcijski plan IPAP.

POGLAVLJE II. VOJNO-POLITIČKI ASPEKTI

1. Vojno-politički okvir

U uvjetima suvremenog sigurnosnog okružja, Bosna i Hercegovina (u daljem tekstu: BiH) se u budućnosti može suočiti sa brojnim sigurnosnim izazovima, rizicima i prijetnjama koji se mogu reflektirati u oblasti obrane. Isti se moraju razmatrati u kontekstu globalnih, regionalnih i unutarnjih zbivanja.

Sigurnosnu situaciju na globalnom planu karakterizira postojanje više ratnih i kriznih žarišta koja su mogući generator daljnjih kriza i prijetnja međunarodnom miru i stabilnosti. Pored ispoljenih tenzija, oružanih sukoba, terorističkih i drugih akata nasilnog djelovanja, odlika suvremenih oblika ugrožavanja sigurnosti je da sve više postaju nepredvidljivi, asimetrični i da imaju transnacionalni karakter.

U takvim narušenim sigurnosnim okolnostima izražene su brojne opasnosti koje mogu eskalirati u zaoštavanje odnosa između svjetskih vojno-političkih sila, mogućnost izbijanja novih sukoba, porast etničke i religijske netrpeljivosti, produbljivanje gospodarske krize, inteziviranje terorističkih i radikalnih ekstremističkih aktivnosti, ugrozbu ljudskih prava, jačanje vojnih potencijala, širenje oružja za masovno uništenje, nelegalnu trgovinu naoružanjem, izazivanje migrantskih kriza, jačanje organiziranor kriminala i druge oblike ugrozbe mira i stabilnosti. Ovakvi sigurnosni izazovi, rizici i prijetnje za neposrednu posljedicu imaju širu društvenu, političku, gospodarsku i vojnu nestabilnost čije prevazilaženje nadilazi mogućnosti samostalnog djelovanja država. U tom smislu, BiH kroz sudjelovanje u operacijama potpore miru i mirovnim misijama doprinosi međunarodnim nastojanjima održavanja mira i sigurnosti.

Refleksija globalnih zbivanja neizbježna je na regionalnom planu. Zemlje regiona suočile su se sa migrantskom krizom, uz već postojeće probleme prisutnosti organiziranor kriminala i nedovršenih tranzicijskih procesa koji usporavaju gospodarski i društveni razvoj. BiH i zemlje regiona opredijeljene su za dobrosusjedske odnose, stabilnost i blagostanje. U tom cilju, BiH aktivno sudjeluje u više regionalnih inicijativa s ciljem jačanja mira i međudržavne suradnje, razvoja demokracije, poštivanja ljudskih prava, osiguranja gospodarskor blagostanja i postizanja sigurnosti i stabilnosti. Također, BiH je izrazila opredjeljenje i u fazi je ispunjavanja uvjeta za pristupanje europskim i euroatlantskim integracijskim procesima. Kroz reforme u više oblasti, napredak BiH u ovim procesima ostvaren je prijemom u NATO/PfP, ID, uvjetnim prijemom u NATO Akcijski plan za članstvo (u daljem tekstu: MAP), stupanjem na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa Europskom unijom (u daljem tekstu: EU), podnošenjem zahtjeva za članstvo u EU, usvajanjem Reformske agende, te prijemom i procesom pripreme odgovora na Uputnik Europske komisije.

Sigurnosni izazovi, rizici i prijetnje sa kojima se BiH suočava na unutarnjem planu dominantno su posljedica zaostalih političkih i društvenih animoziteta. Pored navedenog, kao i mogućih refleksija globalnih i regionalnih zbivanja, sigurnosnu situaciju na unutarnjem planu dodatno usložnjavaju sporost tranzicijskih procesa ka suvremenom demokratskom društvu i gospodarska nerazvijenost.

U trenutnim okolnostima sigurnosnog okružja, ne postoji neposredna vojna prijetnja niti se uočava namjera uporabe vojne sile protiv suvereniteta i teritorijalnog integriteta BiH. Prosudbe sigurnosnih kretanja ukazuju da BiH može biti suočena sa brojnim asimetričnim izazovima, rizicima i prijetnjama, što nameće potrebu prilagodbe i razvoja državnih obrambenih sposobnosti. U oblasti obrane, BiH je opredijeljena za aktivno suprotstavljanje izazovima, rizicima i prijetnjama u svim pojavnim oblicima.

2. Ciljevi u oblasti obrane

Sukladno zakonskim zadaćama i nadležnostima, institucije obrane sudjeluju u ostvarivanju državnih ciljeva i prioriteta u oblasti sigurnosti, obrane i vanjske politike.

Primarni ciljevi BiH u oblasti obrane su:

- razvoj i unaprjeđenje sustava obrane i priuštivih oružanih snaga, sposobnih da izvršavaju zakonom definirane zadaće,
- stvaranje pretpostavki i uključivanje u NATO i EU integracijske tokove i strukture,
- pružanje vojne pomoći i suradnja sa civilnim institucijama,
- prihvatanje zajedničke sigurnosti kao dugoročnog obrambenog opredjeljenja,
- aktivan doprinos zajedničkoj sigurnosti putem sudjelovanja u međunarodno odobrenim operacijama potpore miru i odgovora na krizu vođenim od Ujedinjenih naroda (u daljem tekstu: UN), NATO i EU, te drugim aktivnostima u inozemstvu,
- ispunjavanje međunarodno preuzetih obveza BiH u oblasti obrane.

3. Vojna strategija

Vojna strategija uspostavlja tri državna vojna cilja čije ostvarivanje osiguravaju Oružane snage BiH: obrana BiH i njenih građana, sudjelovanje u operacijama potpore miru i pomoć civilnim strukturama.

Oružane snage BiH će vojne ciljeve dostizati vođeni sljedećim strateškim načelima: agilnost, odlučnost i interoperabilnost. Isti naglašavaju sposobnost brze prilagodbe nastaloj situaciji, odlučno djelovanje u dostizanju postavljenih ciljeva, te potrebu za interoperabilnosti i kompatibilnosti sa snagama NATO.

Oružane snage BiH će nastaviti provoditi aktivnosti potpore državnim vojnim ciljevima na temelju Doktrine Oružanih snaga BiH i rješenjima putem kojih su povezani oblici operacija Oružanih snaga BiH, elementi borbene moći i koncept zapovijedanja i nadzora. Doktrina Oružanih snaga BiH je povezana sa Sigurnosnom politikom BiH, Obrambenom politikom BiH i Vojnom strategijom, te predstavlja temeljnu vezu sa NATO standardizacijom i interoperabilnošću.

Dostizanje vojnih ciljeva zahtijeva: aktivno sudjelovanje Oružanih snaga BiH u operacijama potpore miru, spremnost na samoobranu, realiziranje obrambenih aktivnosti u zemlji u suradnji sa ostalim elementima sustava sigurnosti, stalno promoviranje sigurnosti u regionu, odvratanje od moguće agresije profesionalnošću i spremnošću Oružanih snaga BiH, te stvaranje uvjeta za efikasno izvršenje dodijeljenih zadaća i misija.

Razvoj Oružanih snaga BiH mora osigurati dostizanje potrebitih sposobnosti, a isti će se između ostalog ogledati u sljedećem:

- naglasak na razvoju posebnih sposobnosti: uništenje neeksplodiranih ubojitih sredstava (u daljem tekstu: NUS/EOD), deminiranje (uz dalji razvoj Središta za protuminsko djelovanje s ciljem da isti preraste u regionalni), Vojna policija, transportni kapaciteti helikopterskih postrojbi,
- poboljšanje mobilnosti snaga kroz opremanje potrebitim sredstvima, u kratkoročnom razdoblju za snage u operacijama potpore miru, potom za snage dostupne za NATO vođene operacije i u konačnici za Oružane snage BiH u cjelosti,
- nadogradnja sustava zapovijedanja i nadzora u cilju razvoja cijelog sustava zapovijedanja, nadzora, komunikacija i računara (u daljem tekstu: C4) kroz osiguranje suvremene opreme i softverskih aplikacija za C4 te prilagodbu procedurama C4 sukladno NATO zahtjevima,
- uvođenje novih tehnologija i prilagodba doktrine istim,
- poboljšanje sustava obuke postrojbi i učenje stranih jezika, sa težištem na engleskom jeziku.

Zahtjevi vezani za snage, koji predstavljaju najviši prioritet NATO sukladno kojima Oružane snage BiH trebaju u duroročnom razdoblju usmjeravati svoj razvoj, su:

- unaprjeđenje interoperabilnosti Oružanih snaga BiH sa NATO snagama kroz implementiranje Partnerskih ciljeva suradnje BiH i NATO (u daljem tekstu: PG),
- obuka u cilju dostizanja borbene spremnosti i održivosti snaga za upućivanje u operacije potpore miru i operacije zajedničke sigurnosti,
- osiguranje određenog postotka snaga sa visokim stupnjem spremnosti,
- razvoj sposobnosti za suprotstavljanje asimetričnim prijetnjama,
- razvoj suvremenog i superiornog sustava upravljanja informacijama,
- sposobnost zajedničkog djelovanja kroz primjenu različitih NATO instrumenata u rješavanju kriza i sposobnost koordinacije sa drugim akterima,
- poboljšanje sustava logistike u svakodnevnoj potpori snagama, osobito u operacijama u inozemstvu,
- razvoj pričuve i njeno potpuno integriranje u Oružane snage BiH sa jasno definiranim parametrima i završenim opremanjem i obukom,
- transformiranje Oružanih snaga BiH, sukladno NATO zahtjevima za snage.

4. Vizija, misija i ciljevi institucija obrane

Vizija i misija institucija obrane zasnovani su na zakonom definiranim zadaćama, ciljevima i nadležnostima glede razvoja i održavanja obrambenih kapaciteta BiH, te ciljevima, načelima i opredjeljenjima iskazanim u dokumentima Opći pravci i prioriteti za provođenje vanjske politike BiH, Sigurnosna politika BiH i Obrambena politika BiH.

Vizija institucija obrane je efikasan obrambeni sustav BiH, kao dio sigurnosnog sustava BiH, integriran u NATO sustav zajedničke obrane i sustav međunarodne sigurnosti. Ova vizija uključuje stalnu izgradnju obrambenih sposobnosti, težišno razvoj suvremenih Oružanih snaga BiH, kao najvažnijeg operativnog dijela obrambenog sustava BiH, koje će biti sposobne i spremne da izvršavaju zakonom definirane zadaće i ispune državne ciljeve iz oblasti vanjske politike, sigurnosti i obrane.

Misija institucija obrane je stvaranje i održavanje obrambenog kapaciteta kako bi se osigurala zaštita suvereniteta, teritorijalnog integriteta, političke neovisnosti i međunarodnog subjektiviteta BiH, pružila vojna obrana BiH i njenim državljanima u slučaju napada, pružila vojna pomoć civilnim institucijama u slučaju prirodnih i drugih nesreća, pružio doprinos u deminiranju u BiH, unaprijedili ciljevi vanjske politike BiH, ispunile međunarodne obveze BiH iz oblasti obrane i pružio vojni doprinos BiH u međunarodnim aktivnostima održavanja mira i sigurnosti.

Sukladno zakonskim nadležnostima i strateškim dokumentima BiH iz oblasti sigurnosti, obrane i vanjske politike, cilj institucija obrane u srednjoročnom periodu je unaprijediti i održati vlastite sposobnosti i spremnost za izvršenje zakonskih zadaća i dodijeljenih misija. Ostvarenje ovog cilja zahtijeva realiziranje sljedećih specifičnih ciljeva:

1) Razvoj i unaprjeđenje operativnih sposobnosti Oružanih snaga BiH i dostizanje međunarodnih standarda

Za dostizanje ovoga specifičnog cilja potrebno je planirati i realizirati programe sadržane od projekata koji se odnose na:

- pružanje vojne pomoći i suradnja sa civilnim institucijama u slučaju prirodnih i drugih katastrofa i nesreća,
- implementiranje NATO normi u oblasti skladištenja,
- deminiranje i uništavanje NUS,
- rješavanje viškova naoružanja i viškova streljiva i minsko-eksplozivnih sredstva (daljem tekstu: SiMES),
- moderniziranje i zadržavanje naoružanja i vojne opreme,

- obuku i profesionalni razvoj,
- opću logističku potporu i ostala investicijska ulaganja,
- održavanje postojećih, izgradnju stacionarnih i opremanje mobilnim sustavima C4,
- planiranje i upravljanje resursima obrane,
- izradu i primjenu sistemskih dokumenata,
- planiranje, analitiku i izvješćivanje,
- upravljanje personalnim resursima,
- upravljanje materijalnim resursima.

2) Implementiranje obveza iz operacija zajedničke sigurnosti

Za dostizanje ovoga specifičnog cilja potrebno je planirati i realizirati programe sadržane od projekata koji se odnose na:

- sudjelovanje u NATO, EU, UN i drugim međunarodnim operacijama,
- logističku potporu snagama u operacijama zajedničke sigurnosti,
- obuku i provjeru postrojbi u pripremi za operacije zajedničke sigurnosti.

3) Ispunjavanje obveza iz međunarodne suradnje i jačanje vojno-diplomatske prepoznatljivosti BiH u inozemstvu

Za dostizanje ovoga specifičnog cilja potrebno je planirati i realizirati programe sadržane od projekata koji se odnose na:

- vojno-diplomatsko predstavljanje BiH u inozemstvu,
- ispunjavanje obveza u okviru NATO/PfP,
- realiziranje programa bilateralne i multilateralne suradnje u oblasti obrane,
- ispunjavanje ciljeva vanjske politike i međunarodnih obveza BiH u oblasti obrane.

Ostvarenje vizije, misije i ciljeva institucija obrane zahtijeva stalno unaprjeđenje sposobnosti i spremnosti za obranu države - zaštitu suvereniteta, teritorijalno integriteta, političke neovisnosti i međunarodnog subjektiviteta BiH, što uključuje:

- unaprjeđenje sposobnosti i integriteta pripadnika institucija obrane (implementiranje „Pregleda obrane“ i „Plana razvoja i moderniziranja Oružanih snaga BiH 2017.-2027.“, borbena spremnost, obuka i vježbe, profesionalni razvoj i stručno-specijalističko usavršavanje, prijem osoblja u djelatnu vojnu službu, uvođenje i integracija pričuvnog sastava, tranzicija personala, izmirenje zakonskih obveza prema pripadnicima institucija obrane),
- provedbu reformskih aktivnosti u oblasti obrane (implementiranje Odluke o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga BiH od 24.11.2016. godine, po aktiviranju MAP),
- unaprjeđenje logističke potpore institucija obrane (opremanje naoružanjem i drugom opremom, snabdijevanje i održavanje tehnike i materijalnih sredstava, održavanje, rekonstrukcija i izgradnja objekata i infrastrukture),
- osiguranje adekvatnog financiranja institucija obrane i realiziranja odobrenog proračuna obrane,
- osiguranje efikasnog obrambenog planiranja.

Izvršenje dodijeljenih zadataka i ispunjenje državnih ciljeva u oblasti sigurnosti i obrane institucije obrane će realizirati uz puno poštivanje načela zakonitosti, efikasnosti, ekonomičnosti, racionalnosti, transparentnosti i interoperabilnosti sa NATO.

U vršenju poslova iz nadležnosti, institucije obrane će ostvarivati suradnju i koordinirati aktivnosti sa ministarstvima i organima uprave u BiH, NATO Stožerom u Sarajevu i strukturama NATO u sjedištu, snagama EU u BiH (u daljem tekstu: EUFOR) i strukturama EU u sjedištu, Uredom UN programa za razvoj (u daljem tekstu: UNDP) u BiH i Misijom Organizacije za suradnju i sigurnost u Europi (u daljem tekstu: OSCE) u BiH, te regionalnim, multinacionalnim i inostranim sigurnosnim i obrambenim strukturama i forumima. Sukladno potrebama, suradnja će se realizirati sa organizacijama nevladinog sektora.

POGLAVLJE III. PRIORITETI OBRAMBENOG PLANIRANJA

Proces obrambenog planiranja se temelji na implementiranju zakonskih rješenja u oblasti obrane i opredjeljenja iskazanih u strateškim dokumentima BiH iz oblasti sigurnosti, obrane i vanjske politike.

U ovaj proces, kroz adekvatno financijsko planiranje, trebaju biti uključene sve relevantne institucije BiH. Kroz obrambeno planiranje, institucije obrane trebaju osigurati:

- izvršavanje zakonskih zadaća i ispunjavanje ciljeva BiH u oblasti sigurnosti i obrane,
- stalni razvoj i unaprjeđenje vlastitih obrambenih sposobnosti koje odgovaraju sigurnosnom okruženju i omogućavaju izvršenje dodijeljenih misija (implementiranje „Pregleda obrane“ i „Plana razvoja i moderniziranja Oružanih snaga BiH 2017.-2027.“),
- visoku razinu suradnje sa NATO i EU i ispunjavanje obveza BiH na putu priključivanja u europske i euroatlantske integracijske procese,
- razvoj NATO kompatibilne i interoperabilne strukture snaga usklađene sa državnim potrebama i mogućnostima, uključujući razvoj sposobnosti za dostizanje ciljeva i odgovor na prijetnje sukladno aktualnom NATO Strateškom konceptu,
- razvoj i unaprjeđenje sposobnosti za razmjesticnost snaga u misije u inozemstvu, efikasno zapovijedanje i nadzor i odgovarajuće kapacitete za potporu operacijama,
- potporu sposobnosti snaga kroz sustav obuke, edukacije i doktrine uporabe snaga,
- razvoj i unaprjeđenje obrambene suradnje.

Uspješno funkcioniranje institucija obrane i uspješne vojne operacije zahtijevaju adekvatno financiranje, obučene, spremne, sposobne i motivirane snage, efikasnu organizaciju i vođenje, pravovremeno i optimalno planiranje, te dodjelu potrebitih resursa.

U cilju izvršenja zakonskih zadaća i ispunjavanja državnih ciljeva u oblasti obrane, institucije obrane će planirati i realizirati aktivnosti prema sljedećim prioritetima, uključujući odgovarajuću alokaciju sredstava iz proračuna obrane kako bi se osiguralo njihovo realiziranje:

Obrana države

Primarni ciljevi razvoja i zadaće institucija obrane usmjerni su na pružanje vojne obrane BiH i njenim državljanima u slučaju napada. Postizanje sposobnosti i spremnosti za realiziranje ovih zadaća su prioritetne, te u ovoj oblasti sa najvećim značajem planirati i provesti sljedeće aktivnosti:

- osigurati stabilno godišnje financiranje institucija obrane i realiziranje programsko-planskih obrambenih aktivnosti,
- osigurati sposobnosti i spremnost institucija obrane za odgovor na sigurnosne i obrambene izazove, rizike i prijetnje na efikasan i ekonomičan način. Nastaviti sa aktivnostima izgradnje mobilnih, obučanih, opremljenih i motiviranih oružanih snaga, te sa aktivnostima dostizanja zahtijevanih razina obučenosti, kondicioniranja i periodične provjere obučenosti zapovjedništava i postrojbi Oružanih snaga BiH,
- implementirati plan mjera za otklanjanje nedostataka i osiguranje borbene spremnosti Oružanih snaga BiH najmanje ocjene C-3 („DOBAR“). Definirati zadaće i način uporabe svih obrambenih struktura kroz razvoj doktrinarnih i ostalih dokumenata. Raščlanjivati stanje i vršiti izradu dokumenata iz oblasti veličine, strukture i lokacija Oružanih snaga BiH i ažuriranja knjiga osobne i materijalne formacije Oružanih snaga BiH. Osigurati izvršenje procjene vojno-političkog okruženja BiH i izradu, ažuriranje i implementiranje dokumenata sustava obrane. Osigurati izgradnju novih i održavanje postojećih sustava C4, te razvoj sposobnosti i kapaciteta za obranu u slučaju *cyber* napada. Nastaviti sa aktivnostima uređenja pukovskog sustava Oružanih snaga BiH, te osigurati uvođenje i potpunu integraciju pričuvnog sastava u strukturu Oružanih snaga BiH,

- razvijati sposobnosti i kapacitete za osiguranje suvereniteta i nadzor zračnog prostora, uključujući suradnju sa nadležnim strukturama u BiH, te suradnju i usvajanje standarda NATO i EU u ovoj oblasti. U tom cilju, započeti aktivnosti na nabavi sustava za nadzor zračnog prostora i opreme za prijenos i integraciju podataka u središta zapovijedanja i nadzora,
- u oblastima profesionalnog razvoja, upravljanja karijerom i upravljanja ljudskim resursima unaprijediti sustav školovanja, obuke i stručnog usavršavanja pripadnika institucija obrane, osobito u dijelu stručno-specijalističke edukacije i obuke. Osobitu pozornost posvetiti projektu školovanja časnika zrakoplovne specijalnosti. Nastaviti sa implementiranjem Perspektiva programa tranzicije i zbrinjavanja personala i Politike zaštite mentalnog zdravlja i psihosocijalne pomoći. Osigurati razvoj efikasnog sustava održavanja odobrenog postotka popune institucija obrane i kvalitetne zamjene personala kojem prestaje služba kroz unaprjeđenje procedura i kapaciteta za prijem, obuku, edukaciju i vođenje kroz karijeru. Osigurati rješavanje radno-pravnih i drugih statusnih pitanja pripadnika institucija obrane i ostvarenje suradnje sa nadležnim institucijama u ovoj oblasti. Kontinuirano pratiti i raščlanjivati stanje i provoditi aktivnosti iz oblasti rodne ravnopravnosti u institucijama obrane,
- u oblasti etike i profesionalizma, nastaviti sa aktivnostima prevencije i borbe protiv korupcije, jačanja integriteta u institucijama obrane, razvoja i unaprjeđenja inspeksijskih kapaciteta u institucijama obrane, te uočavanja i otklanjanja pojava koje štete moralu, efikasnosti i ugledu institucija obrane,
- osigurati izgradnju efikasnog vojno obavještajno-sigurnosnog sustava i nastaviti sa realiziranjem aktivnosti vojno-obavještajne potpore misijama i zadaćama Oružanih snaga BiH, sa težištem na operacije potpore miru. Intezivirati suradnju sa Obavještajno-sigurnosnom agencijom BiH u cilju efikasnog korištenja raspoloživih državnih obavještajnih resursa. Poboljšati informacijsko-komunikacijske mogućnosti u cilju bržeg protoka obavještajnih podataka. Intenzivirati suradnju i razmjenu podataka kroz realiziranje obveza iz sigurnosnih sporazuma sa NATO i EU, kao i kroz bilateralne i multilateralne oblike vojno-obavještajne suradnje. Intezivirati aktivnosti sigurnosne zaštite i poboljšanja mjera sigurnosti na lokacijama Oružanih snaga BiH, te nastaviti sa stvaranjem uvjeta za obuku pripadnika vojno-obavještajnog roda,
- osigurati realiziranje aktivnosti iz oblasti pravnih poslova, protokolarnih aktivnosti, općih i zajedničkih poslova potpore institucija obrane, te poslova iz oblasti pisarnice-pismohrane i rješavanja arhivske građe,
- osigurati medijsku prezentaciju i afirmiranje obrambenog sustava kroz transparentno informiranje javnosti o realiziranim aktivnostima i euroatlantskim integracijama, te osigurati razvitak koncepta personalnih komunikacija i informacija u institucijama obrane,
- kontinuirano poduzimati mjere i aktivnosti vjerskih službi u institucijama obrane s ciljem ostvarivanja vjerskih sloboda, organiziranja vjerskog života i zadovoljavanja vjerskih potreba pripadnika institucija obrane sukladno specifičnostima svake od vjera,
- razmotriti mogućnost reguliranja životnog osiguranja i poboljšanja zdravstvene zaštite pripadnika Oružanih snaga BiH,
- nastaviti sa projektom smještaja vojnih osoba u vojarnu, uključujući izradu projektne dokumentacije, prenamjenu i prilagodbu objekata u vojarnama,
- u cilju unaprjeđenja funkcionalnosti obrambenog sustava ažurirati postojeće i vršiti izradu novih pravnih propisa i drugih dokumenata u obrambenom sustavu. Navedeno uključuje potrebu eliminiranja kolizija u zakonskim rješenjima na državnom i entitetskim razinama koja imaju utjecaj na oblast obrane,
- interesorne aktivnosti iz oblasti sigurnosti i obrane provoditi u suradnji sa nadležnim institucijama i organizacijama u BiH, te relevantnim međunarodnim i inostranim akterima.

Reformske aktivnosti

U cilju daljeg razvoja i unaprjeđenja funkcioniranja institucija obrane, težišno razvoja sposobnosti i spremnosti Oružanih snaga BiH, osigurati nastavak reformskih aktivnosti u obrambenom sustavu. Ove aktivnosti provoditi kroz realiziranje Plana implementiranja dokumenta „Pregled obrane“ i Akcijskog plana za implementiranje „Plana razvoja i moderniziranja Oružanih snaga BiH 2017.-2027.“.

Reformske aktivnosti provoditi prema sljedećem:

- do aktiviranja MAP, provesti neophodne pripremne radnje za implementiranje Odluke o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga BiH od 24.11.2016. godine. Po aktiviranju MAP, nastavak reformskih aktivnosti osigurati kroz implementiranje navedene odluke,
- reformski proces razvoja institucija obrane provoditi kroz realiziranje aktivnosti iz FAZE-2 Plana implementiranja dokumenta „Pregled obrane“. Između ostalog, ovaj proces će zahtijevati implementiranje nove organizacijske strukture Ministarstva obrane BiH, implementiranje nove osobne i materijalne formacije Oružanih snaga BiH, pripremu i infrastrukturno uređenje perspektivnih lokacija za razmještaj zapovjedništava i postrojbi Oružanih snaga BiH, dislokaciju materijalno-tehničkih sredstava na perspektivne lokacije, pripremu lokacija koje su proglašene neperspektivnim za predaju civilnim strukturama,
- sukladno usvojenim reformskim rješenjima, pokrenuti aktivnosti izmjena i dopuna postojećih i izrade novih pravnih propisa iz oblasti obrane,
- u kontinuitetu vršiti rasčlambu misija Oružanih snaga BiH, kapaciteta za njihovo implementiranje i priuštivosti strukture snaga. S ciljem dostizanja potrebitih sposobnosti i optimiziranja Oružanih snaga BiH, intenzivirati reformu u sustavu obrane i postizanje reformskih ciljeva na putu za pridruživanje NATO,
- reformske aktivnosti provoditi u suradnji sa NATO, imajući u vidu reformska iskustva NATO/PfP zemalja i specifičnosti BiH,
- u okviru implementiranja reformskih rješenja iz prethodne reforme u oblasti obrane, nastaviti sa implementiranjem Sporazuma o konačnom raspolaganju svim pravima i obvezama na pokretnoj imovini koja će i dalje služiti za potrebe obrane, implementiranjem Plana vraćanja ostale pokretne vojne imovine vladama entiteta, te aktivnostima na rješavanju viškova naoružanja i SiMES, uključujući suradnju kroz tehničke aranžmane i projekte sa partnerskim organizacijama i državama,
- realiziranje projekata i zadaća iz Akcijskog plana za implementiranje „Plana razvoja i moderniziranja Oružanih snaga BiH 2017.-2027.“, pored sredstava u proračunu obrane, zahtijevat će dodatne izvore financiranja. Stoga realiziranje navedenog plana, pored neophodnosti pravovremenog planiranja i potpune realizacije proračuna obrane, zahtijeva provedbu odobrenih i pripremu novih višegodišnjih projekata kapitalnih ulaganja u oblasti obrane. U tom cilju, neophodno je u suradnji sa nadležnim institucijama BiH osigurati provedbu odobrenih i izradu i odobravanje novih višegodišnjih projekata kapitalnih ulaganja, uključujući osiguranje potrebitih finansijskih sredstava za realiziranje aktivnosti prema prioritetima i dinamici „Plana razvoja i moderniziranja Oružanih snaga BiH 2017.- 2027.“ Od navedenog ovisi održavanje i unaprjeđenje operativnih sposobnosti Oružanih snaga BiH za izvršenje zakonskih zadaća i dodijeljenih misija.

Pri utrošku odobrenih finansijskih sredstava za realiziranje Akcijskog plana za implementiranje „Plana razvoja i moderniziranja Oružanih snaga BiH 2017.-2027.“, težište dati na sljedeće prioritete:

- u periodu 2017.-2021. godina: sredstva transporta (helikopteri, motorna vozila, lako oklopno vozilo pješništva-točkaši), opremanje deklariranih postrojbi, nabava opreme za borbu protiv terorizma i pomoći civilnim strukturama vlasti,

- u periodu 2021.-2027. godina: sredstva transporta (helikopteri i motorna vozila), protuoklopna sredstva, sredstva zračnog osmatranja i javljanja, inženjerska sredstva, nabava opreme za borbu protiv terorizma i pomoći civilnim strukturama vlasti.

NATO/PfP i operacije potpore miru

Strateški vanjsko-politički cilj BiH je članstvo u NATO. Težište djelovanja u narednom periodu usmjeriti na dostizanje pretpostavki za pristupanje NATO, kroz realiziranje sljedećih aktivnosti:

- osigurati ispunjavanje svih obveza BiH u okviru NATO integracijskog procesa, sa težištem na implementiranju postojećih mehanizama suradnje BiH-NATO: PARP i IPAP,
- osigurati participiranje u NATO strukturama, NATO/PfP obuci i vježbama, te koordinaciju u pripremama NATO/PfP aktivnosti u BiH,
- intezivirati knjiženje perspektivne nepokretne vojne imovine na BiH - uvjet za MAP,
- nastaviti sa aktivnostima postizanja interoperabilnosti elemenata obrambenog sustava sa snagama NATO i sa implementacijom PG preuzetih kroz PARP. Osigurati identificiranje deklariranih snaga za sudjelovanje u NATO vođenim operacijama i implementiranje Koncepta operativnih sposobnosti (u daljem tekstu: OCC E&F). Moderniziranje snaga i dostizanje interoperabilnosti sa snagama NATO bit će dugoročan proces, te kao stalnu zadaću poduzimati aktivnosti u cilju usvajanja NATO normi i uobičajene prakse,
- u kontinuitetu razmatrati mogućnost upućivanja opremljenih i obučanih pripadnika i postrojbi Oružanih snaga BiH u operacije potpore miru. Oružane snage BiH su jedna od najznačajnijih institucija BiH za pružanje doprinosa globalnoj sigurnosti i ovaj doprinos, pored sudjelovanja u NATO vođenim operacijama, realizirati kroz sudjelovanje obučanih i opremljenih kontigenata Oružanih snaga BiH u UN misijama, EU operacijama upravljanja krizama i drugim međunarodno odobrenim aktivnostima u inozemstvu. U tom cilju, definirati organizaciju i opremiti do 40% personala Oružanih snaga BiH na način koji će omogućiti njihovo upućivanje u zone operacija u inozemstvu. Kroz proces osposobljavanja, kojem će cilj biti dostizanje pune operativne sposobnosti postrojbi, Oružane snage BiH će težiti da stalno imaju angažirane ili u gotovosti za upućivanje u operacije u inozemstvu do 8% snaga,
- nastaviti sa realiziranjem aktivnosti vezanim za članstvo u regionalnim inicijativama koje imaju za cilj izgradnju kredibilnih kapaciteta na putu ka NATO,
- osigurati sudjelovanje Oružanih snaga BiH u međunarodnim vojnim vježbama.

Pomoć civilnim strukturama

U cilju ispunjavanja zakonske zadaće pružanja pomoći civilnim strukturama u reagiranju na prirodne i druge katastrofe i nesreće, kao i doprinosa u izgradnji stabilnog i sigurnog okruženja i drugim aktivnostima potpore civilnim strukturama sukladno zakonu, te u cilju afirmacije Oružanih snaga BiH realizirati sljedeće aktivnosti:

- nastaviti sa razvojem sposobnosti, spremnosti i kapaciteta za pružanje vojne pomoći civilnim strukturama u reagiranju na prirodne i druge nesreće, deminiranju i u borbi protiv terorizma, te osigurati efikasno realiziranje ovih aktivnosti. Poseban naglasak dati na nabavi potrebne opreme i sredstava, te na razvitku sposobnosti izvođenja zajedničkih operacija, a potom i multinacionalnih operacija. Da bi se adekvatno podržale ove operacije i pružio što uspješniji odgovor Oružanih snaga BiH na krizne situacije, razviti sposobnosti i kapacitete daljinskog prijenosa slike u realnom vremenu. U tom smislu, otpočeti aktivnosti na identificiranju potreba i po mogućnosti nabavi i instalaciji opreme za daljinski prijenos slike u realnom vremenu, uključujući bespilotne letjelice,
- zadržati trend uvećanja deminiranih površina u BiH od strane Oružanih snaga BiH, te planirati povećanje doprinosa u deminiranju i unaprjeđenje obuke i suradnje u oblasti humanog deminiranja, uključujući suradnju na regionalnoj razini,

- oblast pružanja vojne pomoći civilnim strukturama i civilno-vojne suradnje urediti normativnim, konceptualnim, doktrinarnim i planskim dokumentima, te izgradnjom sustava koordinacije,
- razmatrati mogućnosti kontroliranog stavljanja na raspolaganje odgovarajućih resursa i kapaciteta Oružanih snaga za potrebe civilnih struktura,
- sukladno Strategiji BiH za prevenciju i borbu protiv terorizma 2015.-2020. godina poduzeti aktivnosti na dogradnji Plana civilno-vojne suradnje u odgovoru na terorizam.

Operacije i obuka

U cilju uspješnog izvođenja operacija Oružanih snaga BiH, te efikasne obuke kao preduvjeta uspješnih operacija, osobitu pozornost posvetiti:

- pripremi pripadnika Oružanih snaga BiH za sudjelovanje u operacijama potpore miru i drugim aktivnostima u inozemstvu,
- razvoju pilotskog i drugog zrakoplovnog kadra,
- osposobljavanju za protuminsko djelovanje u BiH i uništavanje NUS, uključujući struktuiranje Središta za protuminsko djelovanje i NUS/EOD Oružanih snaga BiH,
- razvoju sposobnosti i kapaciteta za pružanje vojne pomoći civilnim strukturama u reagiranju na prirodne i druge nesreće i za druge aktivnosti pomoći civilnim strukturama,
- razvoju sposobnosti i kapaciteta za izvođenje zračne medicinske evakuacije i aktivnosti traganja i spašavanja,
- implementiranju PG usmjerenih na operacije i obuku,
- usvajanju i primjeni ocjenjivanja spremnosti Oružanih snaga BiH sukladno OCC E&F, kontinuiranom ažuriranju postojećih i izradi novih dokumenata iz oblasti operacija i obuke sa ciljem dostizanja NATO interoperabilnosti,
- poduzimanju mjera i aktivnosti po pitanju opremanja i obučavanja postrojbi Oružanih snaga BiH u cilju stvaranja svih potrebnih preduvjeta za provedbu procesa ocjene interoperabilnosti BBG (borbene grupe razine bojne) od strane NATO kroz OCC E&F u periodu 2019-2023. godina, što uključuje 8 % Oružanih snaga BiH.

Obuku, edukaciju i vježbe Oružanih snaga BiH u zemlji i inozemstvu realizirati kroz sljedeće glavne aktivnosti:

- profesionalni razvoj, školovanje i stručno-specijalističko usavršavanje,
- izvođenje vježbi zapovjedništava i postrojbi, uključujući NATO/PfP vježbe,
- individualna i kolektivna obuka sa ciljem razvoja sposobnosti i spremnosti za izvršavanje zakonskih zadaća i dodijeljenih misija,
- preduputne obuke postrojbi s ciljem razvijanja sposobnosti za sudjelovanje u operacijama potpore miru,
- realiziranje zajedničke vojne obuke sa multinacionalnim bojnama EUFOR (MnB EUFOR),
- realiziranje obuke sa Odjeljenjem za osposobljavanje i obuku EUFOR (CBTD EUFOR) i mobilnim timovima za obuku (MTT),
- praćenje borbene spremnosti,
- učenje stranih jezika, težišno engleskog, sa naglaskom na personal i postrojbe za operacije potpore miru,
- obuka u korištenju informacijskih tehnologija,
- edukacija i obuka specijalista za odnose s javnošću,
- razvoj i unaprjeđenje posebnih sposobnosti Oružanih snaga BiH za sudjelovanje u NATO vođenim operacijama.

Međunarodna suradnja

U cilju afirmacije Oružanih snaga BiH kao instrumenta vanjske državne politike, realizirati sljedeće aktivnosti:

- osigurati upućivanje u postojeću i proširenje mreže vojno-diplomatskog predstavljanja BiH u inozemstvu, te intenzivirati aktivnosti na uspostavi i popuni pozicija vojnog predstavljanja BiH u međunarodnim sigurnosnim i obrambenim organizacijama i drugim državama,
- intenzivirati postojeću i planirati proširenje obrambene suradnje. Kontinuirano osigurati ispunjavanje međunarodnih obveza BiH sukladno važećim sporazumima u oblasti obrane, te ispunjavanje obveza prema međunarodnim, multinacionalnim i regionalnim sigurnosnim i obrambenim organizacijama. U tom cilju, osigurati sudjelovanje u radu međunarodnih, multinacionalnih i inozemnih sigurnosnih i obrambenih organizacija i struktura, sa osobitim naglaskom na jačanje regionalne i suradnje sa susjedima u oblasti obrane kroz sudjelovanje i realizaciju obaveza u okviru regionalnih inicijativa, foruma, organizacija i struktura. U postupku razmatranja ponuda za pomoć institucijama obrane BiH u okviru bilateralnih i multilateralnih programa suradnje, pomoć usmjeravati prema prioritetima iz Smjernica,
- u okviru aktivnosti provođenja inspeksijskog režima, režima provjere i promatračkih letova, sukladno odredbama Sporazuma o subregionalnoj kontroli naoružanja, Bečkog dokumenta 2011 i Ugovora o otvorenom nebu, planirati izvršenje pasivnih kvota u BiH i aktivnih kvota u inozemstvu. Planirati sudjelovanje u radu tijela za realiziranje obveza iz oblasti kontrole naoružanja i mjera za izgradnju povjerenja i sigurnosti. Planirati financijska sredstva za potrebe ispunjavanja međunarodnih obveza u ovoj oblasti. Osigurati realiziranje aktivnosti u okviru implementiranja obveza na sprječavanju širenja oružja za masovno uništenje,
- unaprijediti suradnju u svim oblastima od značaja za obrambeni sustav sa NATO stožerom u Sarajevu, Delegacijom EU u BiH, Glavnim zapovjedništvom EUFOR, Misijom OSCE u BiH i Uredom UNDP u BiH. Stvaranje stabilnog i sigurnog okružja, okončanje misije EU u BiH i preuzimanje odgovornosti za vlastitu sigurnost, jedan je od općesigurnosnih ciljeva BiH i uvjeta za dalje europske i euroatlantske integracije. U tom cilju, osigurati realiziranje poslova iz oblasti europskih i euroatlantskih integracija BiH. U cilju ostvarivanja pune kompetencije obrambenog sustava, razvijati i demonstrirati sposobnosti institucija obrane BiH u oblastima u kojima je izvršen prijenos nadležnosti sa EUFOR, omogućiti dalji prijenos nadležnosti sa EUFOR na institucije obrane, ostvariti intenzivnu suradnju i potporu aktivnostima EUFOR, te pružiti pomoć institucijama BiH u prenosu nadležnosti sa EUFOR. Intenzivnu suradnju sa EUFOR nastaviti u oblastima obuke Oružanih snaga BiH, korištenja lokacija Oružanih snaga BiH za potrebe EUFOR i u drugim oblastima.

Logistika

Razvijen i jasno strukturiran logistički sustav preduvjet je efikasnog funkcioniranja institucija obrane i realiziranja zakonskih zadaća i dodijeljenih misija. U ovoj oblasti realizirati sljedeće aktivnosti:

- osigurati razvoj i poboljšanje logističkog sustava i logističke potpore u institucijama obrane, uključujući promjenu strukture i razvoj NATO kompatibilnog logističkog sustava. U tom cilju, osigurati procesno orijentiran razvoj pouzdanog i prilagodljivog logističkog sustava, uz izraženiju mobilnost kapaciteta terenske logistike i efikasnije upravljanje životnim ciklusom tehnike,
- kontinuirano osigurati izvršenje osnovnih ciljeva i zadaća logističkog sustava: logistička spremnost i neprekidnost funkcioniranja logističke potpore; racionaliziranje logističke potpore objedinjavanjem srodnih logističkih djelatnosti i primjenom novih organizacijskih rješenja; optimiziranje logističkih procesa razvojem logističkih standarda i kriterija, kodifikacije, kontrole kvalitete te automatizacije procesa razmjene

- logističkih informacija; poboljšanje sustava upravljanja zalihama i lancem snabdijevanja; održavanje sredstva u skladu sa zahtjevima spremnosti;
- nastaviti sa aktivnostima unaprjeđenja sustava javnih nabava i izvršenja Plana nabave,
  - osigurati realiziranje aktivnosti: rješavanja pravnih i tehničkih pitanja vezanih za prespektivne lokacije i njihovu uknjižbu na BiH; predaje neperspektivnih lokacija i imovine civilnim strukturama; uklanjanja nestabilnog streljiva i rješavanja viškova naoružanja, SiMES i vojne opreme. Intezivirati aktivnosti na implementiranju Sporazuma o konačnom raspolaganju svim pravima i obvezama nad imovinom koja će i dalje služiti za potrebe obrane,
  - osigurati opremanje sukladno Planu razvoja i moderniziranja Oružanih snaga BiH. Težište u logističkoj potpori ispoljiti na snabdijevanju i popuni Oružanih snaga BiH sredstvima klase I-X, te na održavanju i opravci objekata, infrastrukture, borbene i neborbene tehnike i materijalnih sredstava. Osobitu pozornost posvetiti realiziranju projekata: nabave novih i poboljšanja operativnosti postojećih motornih vozila; nabave opreme za izvršenje zadaće pomoći civilnim strukturama u reagiranju na prirodne i druge nesreće; nabave novih i remontu, moderniziranju i opremanju rentabilnih helikoptera za potrebe izvršenja zadaća unutar i izvan BiH,
  - nastaviti sa reduciranjem i konsolidiranjem lokacija Oružanih snaga BiH, moderniziranjem, održavanjem, rekonstrukcijom, izgradnjom i drugim aktivnostima integriranom upravljanja lokacijama, objektima i infrastrukturom. Troškovi iz ove oblasti koji će značajno opteretiti proračun obrane su: realiziranje aktivnosti na smanjenju broja lokacija za skladištenje naoružanja i SiMES; opravka i održavanje objekata i infrastrukture uključujući osiguranje sredstava za plansko održavanje i za žurne intervencije; promjena namjene objekata; nabava opreme; prilagodba NATO normama; napuštanje lokacija; troškovi održavanja neperspektivnih lokacija,
  - osigurati implementiranje NATO normi u oblasti uređenja lokacija, skladištenja naoružanja, SiMES i opreme, te u oblasti upravljanja i održavanja objekata i infrastrukture, uključujući rekonstrukciju i moderniziranje skladišta i objekata. Nastaviti sa implementiranjem projekata SECUP/EXPLODE koje provodi OSCE i UNDP vezano za unaprjeđenje standarda sigurnosti na lokacijama za skladištenje naoružanja i SiMES,
  - nastaviti sa planiranjem standardiziranja i aktivnostima u okviru Nacionalnog kodifikacijskog biroa BiH. Intezivirati proces moderniziranja naoružanja i opreme Oružanih snaga BiH, uključujući reduciranje zastarjelih i uvođenje suvremenih sredstava, te definiranje glavnih operativnih sustava naoružanja i opreme. Nastaviti sa aktivnostima nabave: sustava za C4, opreme za potporu aktivnostima na traganju i spašavanju; sredstava i opreme za potporu aktivnostima ABKO; opreme za potporu aktivnostima deminiranja i uništavanja NUS-a; sredstava za pružanje medicinske potpore. Nabavu opreme vršiti sukladno zahtjevima NATO interoperabilnosti,
  - nastaviti sa definiranjem potreba međunarodne pomoći u oblasti logistike, posebno kroz suradnju sa Sjedinjenim Američkim Državama kroz program suradnje sa stranim vojskama (FMS), te pomoć u formiranju strateške pričuve i automatiziranog upravljanja zalihama materijalnih sredstava klase V,
  - nastaviti sa izradom potrebite projektne i tehničke dokumentacije i realiziranjem aktivnosti iz oblasti svih logističkih funkcija.

Financije i proračun

Uspješno realiziranje aktivnosti zahtijeva adekvatno financiranje, te je sukladno zakonskim nadležnostima nepohodno osigurati stabilno godišnje financiranje institucija obrane BiH i realiziranje obrambenih aktivnosti prema Programu rada Ministarstva obrane. U navedenom cilju, realizirati sljedeće aktivnosti:

- proračun obrane prilagoditi raspoloživim sredstvima ravnajući se fiskalnim ograničenjima i ekonomskim mogućnostima BiH, na temelju čega kreirati financiranje obrane na duži period, te sa potencijalnom stopom rasta bruto društvenog proizvoda (u daljem tekstu: BDP) težiti povećanju proračuna obrane,

- uspostaviti listu prioriteta financiranja imajući u vidu programske prioritete, međunarodne obveze BiH i očekivane NATO integracijske procese. Imajući u vidu ograničenja u dodjeli sredstava za potrebe obrane, prilikom projekcije proračuna obrane za 2019. godinu nastojati osigurati sljedeću orijentacijsku strukturu udjela sredstava u istom: personalni troškovi 80%; operativni troškovi 15%; razvojni projekti, opremanje i moderniziranje 5%,
- osigurati postepeno povećanje udjela sredstava u strukturi proračuna obrane za operativne troškove i razvojne projekte, opremanje i moderniziranje. Na godišnjoj razini, kroz inzistiranje na povećanju proračuna obrane nastojati osigurati smanjenje udjela personalnih troškova u istom za 3,5% - 4,5%, te u periodu do 2021. godine nastojati osigurati sljedeću strukturu udjela sredstava u proračunu obrane: personalni troškovi 70%; operativni troškovi 20%; razvojni projekti, opremanje i moderniziranje 10%. Željeni cilj strukture proračuna za obranu je oko 65% za personalne troškove, oko 20% za operativne troškove i oko 15% za razvojne projekte, opremanje i moderniziranje. Željeni cilj izdvajanja sredstava za potrebe odbrane je 2% BDP, sukladno preporukama NATO.
- osigurati realiziranje odobrenog proračuna obrane prema planiranoj dinamici, te u tom cilju izraditi potrebite operativne planove i vršiti stalno praćenje izvršenja proračuna,
- osigurati blagovremenu pripremu programa financiranja, adekvatno programsko praćenje izvršenja proračuna, razvijanje trogodišnjeg okvira rashoda, izradu proračunskog zahtjeva, implementiranje Koncepta i procedura SPPBI i dalji razvitak elemenata ovog sustava,
- osigurati izradu i ažuriranje normativnih i drugih dokumenata kojima se uređuje oblast materijalno-financijskog poslovanja, definiranje potreba, uspostava softvera i hardverske potpore za obračun plaća i naknada, vođenje materijalnog poslovanja i financijske transparentnosti u oblasti obrane,
- osigurati razvoj i unaprjeđenje sustava interne kontrole i revizije u institucijama obrane kroz: izradu Studije rizika i upravljanje rizicima; izradu Strateškog plana za period od 3 godine; izradu i implementiranje dokumenata interne revizije; izvršavanje revizije; koordinaciju rada sa eksternom revizijom; koordinaciju u izradi Integralnog akcijskog plana po izvješćima vanjske revizije.

Obrambeno planiranje

Dostizanje pune funkcionalnosti i operativnosti svih elemenata obrambenog sustava zahtijeva uspostavu efikasnog sustava obrambenog planiranja. Uređenje navedene oblasti realizirati kroz sljedeće aktivnosti:

- nastaviti sa implementiranjem SPPBI i sveobuhvatnim definiranjem NATO kompatibilnog procesa obrambenog planiranja. Kroz SPPBI omogućiti transparentno planiranje i proračun obrane i adekvatnu koordinaciju između institucija BiH uključenih u proces planiranja. Uz stabilan proračun, kroz SPPBI nastojati osigurati pouzdanu financijsku procjenu za period od pet godina,
- sukladno dokumentu „Pregled obrane“ ažurirati ili izraditi potrebite dokumente u sustavu obrambenog planiranja. U kontinuitetu osigurati praćenje i reviziju sadržaja odobrenih dokumenata, pri čemu PARP Procjenu integrirati u redoviti sustav obrambenog planiranja i koristiti za izradu i ažuriranje planskih dokumenata. PARP alate koristiti kao temeljne mehanizme odbrambenog planiranja,
- unaprijediti strateško planiranje u institucijama obrane. U cilju jačanja kapaciteta obrambenih institucija za izradu javnih politika i upravljanja javnim financijama te povezivanja faze planiranja i programiranja u SPPBI, unaprijediti kratkoročno i srednjoročno strateško planiranje kroz izradu i primjenu Godišnjeg programa rada Ministarstva obrane BiH i Srednjoročnog plana rada Ministarstva obrane BiH sukladno propisima Vijeća ministara BiH i utvrđenom metodologijom.

POGLAVLJE IV. PRORAČUNSKI PRIORITETI

Uz ograničene resurse koji su na raspolaganju institucijama obrane, proces obrambenog planiranja treba biti usmjeren na ključne prioritete kako bi se ostvarili državni ciljevi u oblasti obrane. S tim u vezi, prilikom planiranja aktivnosti i troškova za njihovo realiziranje neophodno je proračunske prioritete klasificirati i planirati prema sljedećim prioritetima:

Prioritet 1. Obvezni troškovi

Ovi troškovi moraju biti obvezno u cjelosti planirani i proračunski podržani radi osiguranja osnovnog funkcioniranja obrambenog sustava BiH:

- plaće, doprinosi i naknade,
- izmirenje fiksnih i režijskih troškova i usluga,
- osnovno snabdijevanje (prehrambeni artikli, gorivo, mazivo, odore i drugo snabdijevanje neophodno za osnovno funkcioniranje),
- osnovno i prioritetno opremanje (oprema neophodna za izvršenje misija u inozemstvu, deminiranje i drugo opremanje neophodno za osnovno funkcioniranje),
- osnovno održavanje (održavanje sredstava, opreme, objekata, infrastrukture, tehnike i drugo održavanje neophodno za osnovno funkcioniranje),
- osnovna individualna i zajednička obuka Oružanih snaga BiH,
- opremanje sukladno „Planu razvoja i moderniziranja Oružanih snaga BiH“,
- tranzicija i zbrinjavanje personala,
- zaštita mentalnog zdravlja.

Prioritet 2. Funkcionalni troškovi

Ove troškove potrebno je obvezno planirati, pri čemu njihova realizacija ovisi od odobrenog proračuna obrane, radi osiguranja potpunog funkcioniranja obrambenog sustava BiH temeljenog na postojećim zakonskim i drugim obvezama:

- ostalo opremanje, održavanje, izgradnja i nabava,
- oblasti obuke Oružanih snaga BiH (institucionalna i operativna obuka),
- školovanje i usavršavanje,
- deminiranje,
- razvitak novih sposobnosti i podizanje razine spremnosti radi ispunjavanja PG,
- ispunjavanje međunarodno preuzetih obveza BiH, uključujući NATO/PfP obveze,
- sudjelovanje Oružanih snaga BiH u operacijama potpore miru,
- pružanje pomoći civilnim strukturama,
- vojno predstavljanje BiH i razvoj međunarodne suradnje,
- rješavanje viškova naoružanja, SiMES i vojne opreme Oružanih snaga BiH,
- razvoj informacijskih sustava,
- redukcija i konsolidacija lokacija Oružanih snaga BiH,
- zadovoljavanje vjerskih potreba,
- jačanje integriteta pripadnika institucija obrane i borba protiv korupcije,
- medijska prezentacija i afirmacija obrambenog sustava BiH,
- troškovi funkcioniranja pukovskog sustava Oružanih snaga BiH.

Prioritet 3. Razvojni troškovi

Ove troškove obvezno je planirati kroz višegodišnje projekte radi dostizanja potrebite efikasnosti i spremnosti obrambenog sustava BiH:

- razvoj novih sposobnosti i podizanje razine spremnosti Oružanih snaga BiH,
- standardiziranje i moderniziranje naoružanja i vojne opreme,
- moderniziranje objekata, infrastrukture i tehnike,
- uvođenje pričuvnog sastava Oružanih snaga BiH.

POGLAVLJE V. ZAKLJUČAK

BiH provodi značajne reformske aktivnosti u oblasti obrane kako bi institucije obrane i njen najvažniji operativni dio, Oružane snage BiH, bile priuštive, relevantne i djelotvorne komponente njene sigurnosne, obrambene i vanjske politike.

Predstojeće obveze u okviru ovog procesa, sukladno usvojenom "Pregledu obrane" i „Planu razvoja i moderniziranja Oružanih snaga BiH 2017.-2027.“, kao i usvojenoj Odluci o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga BiH od 24.11.2016. godine, uključuju dalju izgradnju obrambenih sposobnosti, težišno razvoj modernih i NATO interoperabilnih Oružanih snaga BiH spremnih da u punom kapacitetu izvršavaju zakonom definirane zadaće i ispune ciljeve Sigurnosne politike BiH i Obrambene politike BiH.

Institucije obrane ne smiju dozvoliti neuspjeh u procesu prilagodbe svoje strukture i sposobnosti državnim potrebama i zahtjevima suvremenog okružja. Iz navedenog razloga, pred institucije obrane se nameće imperativ stalnog usavršavanja i jačanja sposobnosti. Od navedenog ovisi budućnost BiH u okrilju NATO, europske i međunarodne zajednice.

Institucije obrane će programskim i planskim dokumentima detaljno razraditi definirane prioritete iz Smjernica. Za sve prioritete definirat će način i dinamiku realiziranja, te potrebna financijska sredstva koja će sukladno potrebama i mogućnostima adekvatno obrazložiti i planirati za potrebe izrade proračuna obrane.

Pored definiranih prioriteta, institucije obrane će u narednom periodu realizirati i druge aktivnosti iz nadležnosti sukladno konkretnim okolnostima vojno-političkog okružja, zahtjevima kolektivnih sustava obrane i vlastitim potrebama i mogućnostima. Na kraju proračunske godine, prioritete iz Smjernica koristiti za ocjenjivanje izvršenja proračuna obrane.

Broj: 06-03-8-5-3/18
Sarajevo, 08.01.2018. godine

MINISTRICA

Marina Pendeš